vedtatt av Senja kommunestyre i sak 28/19; den 11. desember 2019

Senja kommune mot 2032

ET HAV AV MULIGHETER

Kommuneplanens samfunnsdel 2020 - 2032

Foto: Therese Kildahl

INNHOLD

Forord 2
En ny kommune tar form 3
Premisser for planarbeidet 5
Visjon og verdier 6
Fokusområder og mål 7

Senja kommune – Barnas kommune 9
Senja kommune – Et godt sted å leve hele livet 11
Senja kommune – Utviklingsmotor i Nord 13
Senja kommune – En kompetent, omstillingsdyktig og offensiv organisasjon 15
Senja kommune – Senjasamfunnet bygger på bærekraft 17

Arealstrategi 19
Plansystem 20
Kommuneplanens handlingsdel 22
Utviklingstrekk mot 2032 – Senja i endring 24
Medvirkning planprosess 39
Regionale og statlige føringer 40
Kritiske suksessfaktorer ved gjennomføring av samfunnsdelen og dens handlingsdel. Oversikt grunnlagsdokumenter 42

Foto: Ronny M Olsen

Senja kommune et hav av muligheter

Sammen skaper vi en robust, livskraftig og attraktiv bo- og næringskommune

FORORD

Kommuneplanens samfunnsdel 2020 – 2032 er en strategi for å møte framtidens utfordringer. Den legger de overordnede og langsiktige strategiene for hvordan vi ønsker å utvikle samfunnet vårt.

Kommuneplanen skal gjenspeile samfunnsendringer, utfordringer, muligheter og forventninger, og man skal ut ifra dette skape et ønsket bilde av Senja kommune i 2032. Planen inneholder visjon og verdier, fokusområder, mål og strategier.

Senja kommune skal være en robust og livskraftig samfunnsutvikler, som gjennom aktiv tilrettelegging bidrar til utvikling av by- og bygdesamfunn. Vi ønsker livskraftige samfunn i hele Senja kommune med nærhet til barnehage, skole, aldershjem, butikk, helsetilbud og andre viktige servicefunksjoner.

Finnsnes som kommunesenter og regionsenter må videreutvikles. Samtidig skal vi bidra til gode nærmiljø, et variert kultur- og fritidstilbud i hele kommunen. Vi skal gjennom et aktivt lokaldemokrati sørge for at alle har muligheten til å bli hørt. Alle lokalsamfunn skal ivaretas.

Senja kommune får rundt 15 000 innbyggere blir en gigant innen fiskeri- og sjømat. Den største i Nord-Norge. Vi opplever også en positiv utvikling innen landbruk, industri, energi, handel og service. Sterkt lokalt eierskap og aktører som tar et betydelig samfunnsansvar har vært viktig for utvikling av hele samfunnet. Innen reiseliv opplever Senja den største veksten i landsdelen.

Å skape nye arbeidsplasser med fokus på en bærekraftig utvikling skal være et overordnet prinsipp i kommunens planlegging og strategier. Samfunnsutviklingen, med økende andel eldre og stor konkurranse om arbeidskraft gjør at kommunen må tenke nytt og løse utfordringene på en annen måte enn tidligere.

Kommunen skal arbeide for utbygging av infrastruktur som vei, kollektivtilbud, og bredbånd som kommer alle innbyggere og besøkende til gode. Kommunikasjon og gode veier er noe vi må ha for å kunne opprettholde en spredt bosetning og et variert arbeidsmarked.

Vi har et ansvar for å ta vare på naturen og miljøet. Vekst er ikke å forbruke mer, men å forvalte bedre. Ressursene skal brukes på en slik måte at de varer. Hensynet til klima og miljøet skal ha en sentral plass i kommunale tjenester og forvaltning.

Den kommunale organisasjonen må være rigget for å møte framtidens behov. Senja kommunen skal ha en tydelig, raus og inkluderende arbeidsgiverpolitikk, og legge til rette for mangfold blant de ansatte i virksomhetene. Vi har medarbeidere med god kompetanse, og vi skal tilrettelegge for å etablere fagmiljø, slik at den nye kommunen kan betjene næringslivet og innbyggerne på en god og profesjonell måte.

Det skal være godt å bo i Senja kommune!

Foto: Lene Sørensen

Tom-Rune Eliseussen
Ordfører

En ny kommune tar form

Kommuneplanen er det overordnete styringsdokumentet for Senja kommune, og angår alle som bor, jobber og lever i Senja kommune.
Den skal peke ut den langsiktige utviklingen og viser retninger og strategier for kommunen, uten å gå i detalj i alle områder.
Kommuneplanen lages etter plan- og bygningsloven kapittel 11. Den består av en samfunnsdel og en arealdel.

En tett kobling mellom kommuneplanens samfunnsdel, arealdel og økonomiplan er fundamental for realisering av utviklingsmål og –strategier.

Kommunestyrene i de fire kommunene Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy har vedtatt delegert myndighet til fellesnemnda å være interkommunalt planutvalg etter kapittel 9 i Plan- og bygningsloven, herunder å forestå saksforberedende oppgaver etter Plan- og bygningslovens §§ 11-12, 11-13 og 11-14.

Etablering av Senja kommune

Stortinget har vedtatt at det skal gjennomføres en kommunereform. Formålet med reformen er å skape robuste kommuner som skal være i stand til å håndtere framtidens velferdsoppgaver på en god måte. Kommunene skal få flere nye oppgaver som vil være utfordrende for den enkelte kommunen på egenhånd.
I oktober 2016 vedtok kommunestyrene i Lenvik og Tranøy å søke om kommunesammenslåing gjennom kommunestyrebehandling av intensjonsavtale fremforhandlet høsten 2016.

Den nye kommunen skal hete Senja kommune, og skal etableres på bakgrunn av et likeverdig samarbeid.

I januar 2017 ble det fremforhandlet en ny intensjonsavtale, basert på den første, der kommunene Berg og Torsken ble tatt inn.
Ny intensjonsavtale ble vedtatt av kommunestyret i Berg den 27.04.17 og Torsken den 23.06.17.

Det har vært et viktig overordnet prinsipp i avtaleforhandlingene at de fire senjakommunene er likeverdige parter.
Likeverdig samarbeid er avgjørende for bygging av *felles ståsted, kultur og identitet.*

Intensjonsavtalens hovedmål er at den nye kommunen «Senja kommune» skal utvikles i samarbeid med politikere, administrasjonen, tillitsvalgte og innbyggere. Målsetningene fastsatt i intensjonsavtalen er et av de viktigste grunnpilarene samfunnsdelen er basert på.
Den nye kommunen skal være en robust og livskraftig samfunnsutvikler, som gjennom aktiv tilrettelegging bidrar til vekst, attraktive by- og bygdesamfunn og næringsutvikling.

Senja kommune skal drives og utvikles basert på samfunnsdelen fra og med 1.1.2020. Derfor ble planprosessen lagt opp slik at det nyvalgte Senja kommunestyre vedtar kommuneplanens samfunnsdel og økonomiplan som de viktigste styringsdokumentene for den nye kommunen i desember 2019.

Området som Senja kommune opptar har til alle tider vært et område der ulike mennesker med fleretnisk historie har møttes og slått seg ned for å arbeide og det gode liv. For Senja kommune som samfunn er det viktig å bygge videre på og ta hensyn til den samiske/kvenske historien Senja har, og det økende antall innbyggere fra hele verden. Senja kommune skal være en kommune for alle der mangfold og tilhørighet verdsettes.

Foto: Tranøy kommune

Premisser for planarbeidet

Befolkningsutvikling og befolknings-sammensetning

Prognosene fram mot 2040 viser en betydelig økning i antall eldre over 67 år, mens den yrkesaktive delen av befolkningen reduseres i antall og vesentlig i andel.
Senja kommune skal ta aktive grep for å realisere målet om en positiv folketallsutvikling – både ift. antall innbyggeren og befolkningssammensetning.

Barn og unge

Oppveksten vår påvirker livene våre og derfor også framtiden til lokalsamfunnet.
Det er viktig å legge til rette for at hvert enkelt barn oppfyller sitt potensial og kreativitet og blir et trygt, aktivt og selvstendig menneske.
Vi skal jobbe for å gi barn og ungdom et godt fundament, slik at de lett kan ta del i samfunnet på lik linje med andre.

By og bygde

By og bygdene representerer til sammen et nødvendig og verdifullt mangfold av ressurser, tilbud og muligheter i kommunen. Enten man velger å bo spredt eller tett, er gode bo-, arbeids- og servicetilbud grunnleggende levevilkår.

Demokrati og medvirkning

Et åpent og levende lokaldemokrati er viktig fordi det bidrar til engasjement og medvirkning, samt sikrer innbyggerne innflytelse på lokal samfunnsutvikling og på egne levevilkår.
Medvirkning med innbyggerne er viktigst for å få til en varig og bærekraftig samfunnsutvikling.

Folkehelse

Folkehelsepolitikkens overordnete mål er å bidra til flere leveår med god helse i befolkningen som helhet, og å redusere sosiale helseforskjeller mellom sosioøkonomiske grupper, etniske grupper og kjønn.
Et helsefremmende samfunn må ha fokus på miljø, kultur og verdiskaping, ressurser, mestring og deltagelse, med menneskelige ressurser i sentrum.

Livskvalitet

Lokalsamfunnet skal preges av innbyggerne som er engasjert, aktiv og ansvarlige i alle livsfaser. Det er viktig at alle innbyggerne er verdsatt i det mangfoldige fellesskapet og at alle har mulighet til å bli aktive samfunnsdeltagere ut ifra sine forutsetninger.
Dette krever strategier og valg som gjør at alle befolkningsgrupper får et verdig og meningsfullt liv der alle innbyggere opplever trygghet, mestrer hverdagen, og har flere aktive leveår med god helse.

Kulturforståelse og identitet

Senja kommune starter sitt «liv» 1.1.2020. Senja kommune skal være en viktig kultur- og identitetsskapende aktør i samfunnet som bidrar aktiv til bygging av en felleskultur i den nye kommunen.
Vi er alle sosiale mennesker som skaper kultur når vi møter hverandre. Kulturlivet og identitet kan imidlertid ikke skapes av det offentlige alene, men må vokse fram fra folket selv – basert på frivillighet og initiativ.

Bærekraft

Miljøet vårt er en integrert og uatskillig del av vår livskvalitet og trivsel, helse, arbeid og økonomi – alt avhenger av miljøet, nå og i framtiden. Senja kommune må rustes for framtiden, og da krever det omstilling for å sikre en bærekraftig balanse mellom vekst og vern som sikrer Senja kommune naturgitte og historiske kvaliteter og særpreg.

Visjon og verdier

Formålet med planarbeidet er å skape 1. generasjon kommuneplanens samfunnsdel for Senja kommune som en tydelig overordnet og strategisk plan for utvikling sett i et 10-12 års perspektiv.

Visjonen skal gi oss tro på framtiden, motivere og gi oss noe å strekke oss etter. Det er en ønskesituasjon, som vi kan nå dersom vi jobber hardt og riktig – sammen.
Visjonen

Senja kommune – et hav av muligheter

Sammen skaper vi en robust, livskraftig og attraktiv bo- og næringskommune.

er vår felles drivkraft til å skape et godt samfunn for alle i Senja kommune.
Visjonen er samlende for alle innbyggerne, næringsaktører, frivillige lag, organisasjoner og alle i kommuneorganisasjonen og den vil være en viktig bærebjelke i den videre kultur- og identitetsbyggingen i vår ny kommune. Vi tar felles ansvar for vår kultur og historie, og visjonen legger til rette for innovasjon og utvikling for å skape varige verdier for individ og samfunn, når vi griper de muligheter som finnes akkurat her i Senja kommune.

Foto: Sylvia Friedrich

Tre utvalgte verdier skal bidra til at vi lyktes på vei mot våre fellesmål i kommunesamfunnet. Felles verdier motiverer og forplikter oss i møtet med hverandre, og verdiene skal gjennomsyre både holdninger og metoder for hvordan kommuneorganisasjonen og Senja samfunnet vil møte utfordringene og mulighetene som står framfor oss.

Vi er ***raus*** og inkluderende i møtet med hverandre, tilflyttere og gjester. Senja kommunens innbyggere framstår som tolerante, og ha fokus på samarbeid i hverdagen. Vi er opptatt av å ha gode relasjoner med aktører utenfor kommunens grenser. Og vi ønsker å være stolt av hverandre både som arbeidskolleger, naboer, samarbeidspartner og innbyggere i samme kommune.

Vi er ***framoverlent*** og nysgjerrige og deler vår kunnskap og erfaring både i arbeidssammenheng og i fritid. Vi har grunn til optimisme, ser muligheter og viser pågangsmot. I Senja kommune har vi tro på oss selv, hverandre og at vi sammen skaper forandring og forbedring til beste for alle.

Senja kommune bygges ***bærekraftig*** for å skape det beste grunnlaget for kommende generasjoner. Vi skal ha fokus på bærekraftig ressursutnyttelse på alle nivå og i alle deler av samfunnet.

Fokusområder og mål

Demografisk utvikling og kommunens økonomiske handlingsfrihet i denne sammenheng skal være utgangspunkt i all kommunal planlegging.
Hovedutfordringen for Senja kommune er den prognostiserte befolkningsutviklingen som viser at prosentuell andel pensjonister og innbyggere eldre enn 80 år vil øke signifikant i Senja kommune. Samtidig vil antall personer i yrkesaktiv alder per pensjonist nærmest blir halvert i planperioden.
Den prognostiserte demografiske utviklingen vil føre til store samfunnsøkonomiske utfordringer – både når det gjelder kommunalt utviklingsarbeid og rammebetingelsene for den kommunale tjenesteytelsen.
Gjennom realisering av de 5 fokusområdene samt tilhørende mål i planperioden ønsker Senja kommune **å fremme folkehelse, øke befolkningsvekst og bostedsattraktiviteten i hele kommunen, øke tilgang på kompetent og stabil arbeidskraft, sikre gode tjenestetilbud for alle innbyggerne. Gjennomføring av samfunnsdelen skal baseres på en bærekraftig kommuneøkonomi.**
Konsekvent og langsiktig satsing på fokusområdene er utslagsgivende for at Senja kommune møter de demografiske utfordringene med et positivt fortegn.

Med bakgrunn i visjonen og verdier, statusbeskrivelsene, utfordringer, muligheter og forventninger har Senja kommune valgt ut følgende fem Fokusområder for å skape en robust, livskraftig og attraktiv bo- og næringskommune.

Senja kommune - Barnas kommune

Alle barn som vokser opp i Senja kommune skal oppleve trygghet, mestring, utvikling og læring. Det innebærer at de møter anerkjennelse, omsorgsfulle og tydelige voksne i familien, barnehage, skole og øvrige nettverk.

Senja kommune - Et godt sted å leve hele livet

Senja kommune er et godt sted å besøke, etablere seg, bo og leve. I Senja kommune skal vi legge til rette for økt trivsel, reell deltagelse og involvering der vi møter morgendagens behov med kreativt og innovativt felles engasjement.

Senja kommune - Utviklingsmotor i Nord

Senja kommune skal være en proaktiv aktør i samfunns- og næringsutvikling, og en driver i regionale, nasjonale og internasjonale klynger og partnerskap for økt verdiskaping i Nord.

Senja kommune - En kompetent, omstillingsdyktig og offensiv organisasjon

Senja kommune skal ha en kompetent, innovativ og omstillingsdyktig organisasjon der tjenester tilbys i nødvendig omfang og kvalitet i alle livsfaser og til alle befolkningsgrupper.

Senja kommune - Senjasamfunnet bygger på bærekraft

Senja kommune skal ha fokus på bærekraftig ressursutnyttelse på alle nivå og i alle deler av samfunnet, i tråd med bærekraftmålene.

Foto: Ronny M Olsen

Senja kommune - Barnas kommune

Alle barn som vokser opp i Senja kommune skal oppleve trygghet, mestring, utvikling og læring. Det innebærer at de møter anerkjennelse, omsorgsfulle og tydelige voksne i familien, barnehage, skole og øvrige nettverk.

MÅL 1: Barn og unge i Senja kommune skal ha en trygg og mobbefri oppvekst med rikelige muligheter for egen utvikling. Sånn gjør vi det:

- I Senja kommune skal skolene være et inkluderende fellesskap hvor alle elevene får brukt evnene sine. Det skal være god og lik kvalitet på opplæringen i hele den nye kommunen.
- Kommunen skal prioritere å kunne tilby barnehageplass så nær barnets naturlige lokalmiljø som mulig.
- Skape gode fritidstilbud med stor bredde som ivaretar behovene for alle barn og unge. Sammen med de unge skapes sosiale arenaer og møteplasser.
- Jobbe med talentutvikling og støtte ungdom som satser på utdanning, kultur og idrett.
- Utvikle tilpassede kultur- og aktivitetstilbud for alle barn og unge.
- Sikre gode overganger mellom barnehage, skoler og arbeidsliv.

Mål 2: Barn og unge i Senja kommune skal gis gode tilbud for ivaretakelse av fysisk og psykisk helse. Sånn gjør vi det:

- Barn og ungdom skal gjøres bevist sin egen rolle for å fremme god helse. De må inkluderes i et allsidig fritidstilbud og andre tiltak som fremmer god fysisk og psykisk helse.
- Barn og unge skal tas på alvor i helsespørsmål, og møtes av kompetente og trygge voksne i barnehage, skole og helsevesen. Vi skal koordinere tjenestetilbud på tvers av sektorer.
- Ingen barn skal måtte vente når de har behov for hjelp til ivaretakelse av fysisk eller psykisk helse.
- Kommunen skal ha en bolig-, arbeidslivs, sosial- og integreringspolitikk som reduserer antall fattige barnefamilier og har som mål å utjevne forskjeller. Vi skal styrke det forebyggende arbeid overfor barn og familier i utfordrende livssituasjoner.
- Styrke det tverrfaglige samarbeidet rundt barn og unge.

Mål 3: Barn og unge skal tas med på råd i Senja kommune. Sånn gjør vi det:

- Etablere og støtte ungdomsråd i Senja kommune. Unge som ønsker å delta i ungdomsråd får mulighet til det uansett hvor i kommunen de bor.
- Kommunen skal sørge for at det finnes voksne ressurspersoner med god kompetanse, og som er tilgjengelige, til å bistå i ungdomsrådets arbeid.
- Det skal utvikles nye arenaer for å involvere barn og unge i viktige samfunns- og planprosesser. Vi skal stimulere både gutter og jenter til engasjement og deltagelse i samfunnsdebatten, og i spørsmål som angår nærmiljøet.
- Det skal skapes en kultur i kommuneorganisasjonen for å ta med barn og unge på råd i alle sammenhenger der det er naturlig.

Foto: Therese Kildahl

Senja kommune – Et godt sted å leve hele livet

Senja kommune er et godt sted å besøke, etablere seg, bo og leve. I Senja kommune skal vi legge til rette for økt trivsel, reell deltagelse og involvering der vi møter morgendagens behov med kreativt og innovativt felles engasjement.

Mål 1: Vokse sammen til én kommune. Sånn gjør vi det:

- Vi skal jobbe aktivt for å skape et godt omdømme, både innad i kommunen og utad.
- Ha aktiv dialog med innbyggerne for å skape felles kultur og tilhørighet.
- Styrke og sikre politisk deltagelse og et velfungerende og aktivt lokaldemokrati gjennom etablering og evaluering av lokalutvalg.
- Opprettholde et godt tjenestetilbud i alle deler av kommunen i tråd med intensjonsavtalen.
- Senja kommune skal ha fokus på at de eldre kan være aktive medaktører og ressurspersoner i samfunnslivet. Arbeidet til Eldrerådet skal støttes, og Senja kommune deltar i kvalitetsreformen «Leve hele livet».

Mål 2: Stedsutvikling og bolyst i hele kommunen. Sånn gjør vi det:

- Bidrar til å utvikle et boligtilbud som reflekterer ønsket og forventet befolkningsvekst, befolkningssammensetning og husholdningstype. Tilby gode, varierte og attraktive boalternativer i hele kommunen gjennom hele livsløpet, som inkluderer ressurssvake i boligmarkedet. Aktivt bruke av Husbankens økonomiske ordninger i det boligsosiale arbeidet.
- Sikre arealer og planlegge for gode bo- og grøntområder, møteplasser og infrastruktur, med vekt på universell utforming.
- Kommunen som en offensiv eiendomsaktør som gjør strategiske eiendomsdisposisjoner for å ivareta en helhetlig samfunnsutvikling og boligpolitiske hensyn i byen og bygdene.
- Videreutvikle Finnsnes som kommune- og regionsenter med urbane kvaliteter gjennom god langsiktig byplanlegging, gode bomiljø og satsing på variert kultur-, service- og tjenestetilbud i gangavstand og mangfoldig aktivitet.
- Støtte opp om trivselsskapende initiativ fra private, lag og foreninger og næringsliv.

Mål 3: Et variert og rikt fritidstilbud. Sånn gjør vi det:

- Senja kommune skal støtte opp om et bredt, lokalt kulturtilbud med et levende og aktivt foreningsliv der folk bor.
- Kulturskoletilbudet organiseres med sterkere tilknytning til det øvrige kulturlivet i kommunen og til skolen. Det skal ha bredde i uttrykksformer og kunne brukes av elever i hele kommunen. *(kulepunkt 2 rev. jfr. KST vedtak 28/19)*
- Det utarbeides en plan for bygging/rehabilitering, vedlikehold og drift av idretts- og friluftslivsanlegg og kulturbygg for kommunen som helhet i nært samarbeid med frivillig sektor. I planarbeidet settes fokus på både tilrettelagt og ikke-tilrettelagt friluftsliv.
- Det utvikles en egen frivillighetspolitikk i kommunen for å styrke frivillig sektor som aktør for trivselsskapende tiltak, og viktig samarbeidspart for ivaretakelse av infrastruktur for idrett- og

Foto: Tranøy kommune

Senja kommune – Utviklingsmotor i Nord

Senja kommune skal være en proaktiv aktør i samfunns- og næringsutvikling, og en driver i regionale, nasjonale og internasjonale klynger og partnerskap for økt verdiskaping i Nord.

Mål 1: Økt lokal verdiskaping og flere lønnsomme bedrifter. Sånn gjør vi det:

- Senja kommune skal fylle rollen som samfunns- og næringsutvikler og sørge for verdiskaping og vekst i alle deler av kommunen. Senja kommune skal fylle rollen som tilrettelegger, og møte ideskapere og næringsliv med konstruktiv, profesjonell og løsningsorientert veiledning og spille en aktiv rolle i forhold til regionale og statlige utviklingsaktører.
- Arbeide for at lokale, regionale og nasjonale investorer velger å investere i Senja kommune
- Kommunen skal ha fond for støtte til næringsutvikling og tilstrekkelig kapasitet og god kompetanse i administrasjonen for å ivareta rollen som samfunns- og næringsutvikler.
- Regional næringsplan for Midt-Troms 2018-2022 med satsingsområdene forsvar, sjømat, reiseliv, kompetanse og omdømme og rekruttering som strategiske innsatsfaktorer skal legges til grunn i utviklingsarbeidet. Vedtatte næringsfyrtårn fra Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy videreutvikles i Senja kommune.
- Kommunen skal i sitt næringsarbeid ha økt fokus på landbruk/matproduksjon, samisk næringsutøvelse og utnyttelse av naturresurser i et bærekraftig og langsiktig perspektiv.
- For å støtte den positive næringsutviklingen i hele kommunen skal det legge til rette for å opprettholde og utvikle levende bygder i kommunen.

Mål 2: God tilgjengelighet og framkommelighet i hele Senja kommune (samferdsel og infrastruktur). Sånn gjør vi det:

- Arbeide for utbygging av infrastruktur som vei, strøm, kollektivtilbud, bredbånd og fiber i hele Senja kommune også i forhold til nasjonale og regionale kommunikasjonsløsninger inkl. videre satsing på sjømatveiene og Midt Troms pakken. Arbeide for bedre interne kommunikasjonsløsninger mellom vei og sjø, herunder alle tre Senjafergene som forutsetning for å videreutvikle bl.a. reiselivssatsingen på Senja.
- Styrke Senjas konkurransefortrinn som trafikknutepunkt mellom vei og sjø.
- Sikre tilgang på næringsarealer i alle deler av kommunen.
- Sikre god fremkommelighet i farleder og havner i hele kommunen, og videre havneutviklinga.

Mål 3: Entreprenørskapskultur i barnehager, skoler, arbeidsliv og lokalsamfunn. Sånn gjør vi det:

- Motivere alle til å skape arbeidsplasser for seg selv og andre.
- Legge vekt på å utvikle barn og unges selvtillit, kreativitet og evne til å omsette ideer til handling og starte egen virksomhet.
- Jobbe for å opprettholde og styrke tilbud om videregående opplæring og høyere utdanning i regionen.
- Jobbe for å øke antall lærlingplasser både i kommunen og privat næringsliv.
- Entreprenørskap i skolen – program for samarbeid mellom skole, kommune og næring. Samarbeide aktivt med Ungt Entreprenørskap.

Foto: Lenvik næringsplan

Senja kommune – En kompetent, omstillingsdyktig og offensiv organisasjon

Senja kommune skal ha en kompetent, innovativ og omstillingsdyktig organisasjon der tjenester tilbys i nødvendig omfang og kvalitet i alle livsfaser og til alle befolkningsgrupper.

Mål 1: Samspills- og utviklingskultur i alle deler av kommuneorganisasjonen.

Sånn gjør vi det:

- Utvikle kompetente fagmiljø som er i stand til å møte krav og forventninger fra innbyggerne/brukerne og private aktører.
- Sikre og videreutvikle kvalitet i tjenestene til innbyggerne. Videreutvikle kultur for nytenking i kommuneorganisasjonen.
- Ivareta og videreutvikle samarbeidet med nåværende og fremtidige partnere. Forsterke samarbeidskulturen og nettverk internt og eksternt.
- Aktiv gjennomføring av kommunikasjonsstrategi der kommunen er: Dialogbygger, Forenkler og Identitetsskaper.
- Bli enda bedre i forhold til samspill mellom basisoppgaver og utviklingsarbeid gjennom tverrfaglig nettverks- og prosjektarbeid.
- Kommunen som utfordrende og attraktiv arbeidsplass, med gode karrieremuligheter for kvinner og menn. Legge til rette for et godt fysisk, faglig, sosialt og utviklingsorientert arbeidsmiljø.

Mål 2: Gode tjenester, god service og brukerne i fokus. Sånn gjør vi det:

- Utvikle en sterk servicekultur i organisasjonen. Vi er til for brukerne!
- Innbyggerne får rett hjelp til rett tid med riktige virkemidler.
- Prioritering av forebygging og utjevning av sosiale helseforskjeller i kommunale planer, strategier og tiltak.
- Forenkling og forbedring av kommunens tjenester ved bl.a. å ta aktivt i bruk nye samarbeidsformer, innovasjon og ny teknologi – satsing på brukermedvirkning.
- Fokus på ledelse, kompetanseutvikling og motivasjon i hele kommuneorganisasjonen
- Vektlegging av kunnskapsbasert praksis og utvikling.

Mål 2: Kommune og lokalsamfunn møter morgendagens utfordringer sammen. Sånn gjør vi det:

- Arbeide aktivt for opprettholdelse og videreutvikling av beredskap (deriblant ambulanseberedskap) i hele den nye kommunen. Utvikle samarbeid med privat og frivillig sektor innenfor beredskap, samfunns- og næringsutvikling.
- Prioritere målrettet forebyggingsarbeid for alle aldersgrupper og styrke innbyggerens evne til selv å forebygge og mestre sykdom og krisesituasjoner.
- Vektlegge bruk av kunnskapsbasert beslutningsgrunnlag. Motivere medarbeiderne til relevant og målrettet kompetanseutvikling.
- Ta hensyn til at kommunens ansatte i ulike faser av livet har forskjellige ressurser, ønsker og behov

Senja kommune – Senjasamfunnet bygger på bærekraft

Senja kommune skal ha fokus på bærekraftig ressursutnyttelse på alle nivå og i alle deler av samfunnet, i tråd med bærekraftmålene.

Mål 1: Rene, ryddige og tiltalende nærmiljø der alle tar ansvar. Sånn gjør vi det:

- Oppfølging av kommunens ansvar som forurensningsmyndighet overfor innbyggere og næringsaktører som forsøpler. Legge til rette for og bidra aktivt til strandrydding.
- Oppfølging av kommunens ansvar som plan- og bygningsmyndighet når det gjelder sikring av bygg og anlegg som er til fare for omgivelsene.
- Sikre allmennheten god tilgjengelighet til natur og nære friluftsområder – både for naturopplevelse, fysisk aktivitet, møtested, læring og høsting.
- Utvikle en sterkere profilering i forhold til miljøvennlig reise- og friluftsliv med strategi for informasjon til tilreisende og lokale brukere av naturen.
- Bidra til at innbyggere, næringsliv, lag og foreninger engasjerer seg i klima- og miljøspørsmål.

Mål 2: Senja kommune vil ha en miljø-, klima- og arealpolitikk som sikrer dagens og kommende generasjoners behov og valgmuligheter. Sånn gjør vi det:

- Langsiktig og miljøvennlig arealstrategi. Balansere behovene for bruk og vern av arealer og naturresurser. Dette gjelder både på land, i sjø og vassdrag.
- Ta være på landbrukets kulturlandskap ved å legge til rette for beiting, slått og skogrydding/hogst. Viktige kulturmiljø bevares gjennom bruk.
- Å sørge for at befolkningen har tilgang på rent vann og ren luft.
- Sikre tilfredsstillende avløps- og avfallshåndtering i hele kommunen.
- Et konsentrert og miljøvennlig utbyggingsmønster som reduserer transportbehov.
- Arbeide for å øke befolkningens bevissthet og motivasjon i forhold til valg av miljøvennlige energikilder og andre miljø-/klimatiltak.
- Legge til rette for kollektive transporttilbud, samt mulighet for å gå eller sykle mellom daglige gjøremål.
- Arbeide for tilfredsstillende transporttilbud i hele kommunen – både for personer og gods.
- Være i stand til å håndtere uønskete hendelser og kriser for i størst mulig grad kunne redusere konsekvensene av disse

Mål 3: Senja kommune som organisasjon skal ha en klar miljøprofil. Sånn gjør vi det:

- Utarbeide kommuneorganisasjonens miljøprofil og miljøhåndbok.
- Tilføre nødvendig kompetanse i alle ledd av organisasjonen – implementere miljøhåndboka.
- Kommunisere kommunens miljøprofil ut. Legge til rette for miljøvennlig forbruk, produksjon og arbeidsmiljø i kommunens egen organisasjon. Ved utforming og drift av bygninger, omgivelser og produkter skal det i så stor utstrekning som mulig velges løsninger som gjør at det kan brukes av alle – uten spesielle tilpasninger.

Foto: Therese Kildahl

Arealstrategi

Kommuneplanens areal- og sjødel

Fokusområder og mål i samfunnsdelen, angir både direkte og indirekte de langsiktige arealbehovene i Senja kommune. Konkretisering av disse behovene gjøres i kommuneplanens areal- og sjødel gjennom klart definerte arealavsetninger og bestemmelse for arealbruk.
Kommuneplanens arealdel er kommunens viktigste arealstyringsverktøy i direkte tilknytning til samfunnsdelen.
Gjennom god planberedskap oppnår vi at framtidig arealbehov avdekkes og klareres tidlig. Dette sikrer at det til enhver tid er tilgjengelige arealer for å sikre at kommunens utviklingspotensial blir utnyttet optimalt, både kvalitativ og kvantitativt. Planarbeidet må gjøres på en slik måte at den sikrer gode avveiinger mellom bruk og vern.
Topografi, klima, naturfarer, og behovet for å ivareta ulike arealinteresser og naturkvaliteter, samt den historiske og levende bosettingskulturen i de fire senjakommunene, gjør at det er nødvendig å ha en påholden arealpolitikk. En slik bevist, strukturert og prioritert arealbruk er også ønskelig for optimal utnyttelse av eksisterende infrastruktur, effektiv transport, korte reiseavstander, og tilrettelegging for å reise kollektiv.

Kommunereformen gir nye mulighet til å se bolig- og næringsutvikling i en større og mer naturlig sammenheng. Med denne bakgrunn skal revisjon av gjeldende kommuneplanens areal- og sjødel for Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy prioriteres i den første planperioden, slik at det foreligger en vedtatt (samlet) arealplan for Senja kommune relativt kort tid etter 01.01.2020.

I forarbeidet til arealdelrevisjonen skal det utarbeides behovs- og mulighetsstudier og utviklingsstrategier i tråd med samfunnsdelens fokusområder knyttet til tema:

- Transport (samferdsel) inkl. kollektive løsninger, havnestruktur og trafikksikkerhetsmomenter
- Næringsutvikling – behovsrelatert areal- og planreservekartlegging
- Kommunal strategi for bolig- og eiendomsutvikling. By- og bygdeutvikling med fokus på attraktive og varierte bomiljøer, nødvendig infrastruktur samt rekreasjon og naturopplevelser, kulturminner og verneområder. Videreutvikling av Finnsnes som by og kommune- og regionsenter.
- Utviklingsmuligheter tilknyttet naturverdier / -ressurser på land i Senja kommune (stikkord: land- og skogbruk, mineraler, samisk næring, turisme, m.fl.)
- Kartlegging av miljø- og klimarelaterte oppgaver med fokus på: spredt avløp, håndtering av overvann/flom, alternative (lokale) energikilder, og risikomomenter avdekket i helhetlig ROD for Senja kommune
- Langsiktig og helhetlig behovs- og utviklingskartlegging – kommunalteknisk infrastruktur (vei, vann og avløp)

De aktuelle utviklingsstudiene skal danne et fundert og helhetlig beslutningsgrunnlag for utarbeidelsen av planstrategien for Senja kommune 2020 – 2024 og revisjon av kommuneplanens areal- og sjødel for Senja kommune.

Plansystem

De folkevalgte skal utøve en politikk hvor strategiske, helhetlige og fremtidsrettede beslutninger sikrer et godt kommunesamfunn. Plansystemet, som består av kommunens overordnede og politiske vedtatte planverk, skal sikre gjennomføring av politiske mål og prioriteringer.

Plansystemet er rådmannens verktøy for iverksettelse og oppfølging av politiske vedtak. Et overordnet mål er å realisere prioriterte mål som er vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel.

Det er derfor en målsetting at styringssystemet skal bli mer effektivt i Senja kommune, noe som krever fornyet struktur og en økt og omforent forståelse på området i organisasjonen.

Den andre målsettingen er at kommuneplanen skal bli et reelt styringsdokument.
Det krever et planhierarki hvor de enkelte planene henger sammen gjennom en tydelig struktur.

Kommuneplanens samfunnsdel er overordnet alle andre kommunale planer. Det betyr at alle andre planer skal bygge på denne.

Kommuneplanens samfunnsdel inneholder fokusområder og mål.

I underliggende del- og temaplaner, samt i handlingsprogram og økonomiplan, skal det foretas en prioritering av mål og strategier fra kommuneplanen. Til prioriterte mål og strategier skal det utarbeides tiltak. *Dette gjøres i den årlige økonomiplan- og budsjettprosessen*.

For å sikre en god styring skal det være et førende prinsipp at tiltak ikke kan gjennomføres før det er gitt prioritet i handlings- og økonomiplan.
Prioriterte mål skal hentes direkte inn i handlings- og økonomiplan. For å sikre hensiktsmessige måleparameter, skal det vedtas utvalgte effektmål i handlingsprogrammet. På samme måten skal årsrapport vise de samme utvalgte strategier og tiltak, og det skal rapporteres på fremdrift og oppnåelse av effektmål.

Rådmannen med strategisk ledelse skal eie og styre planprosessen fra kommuneplan til årsbudsjett og videre til års evaluering.

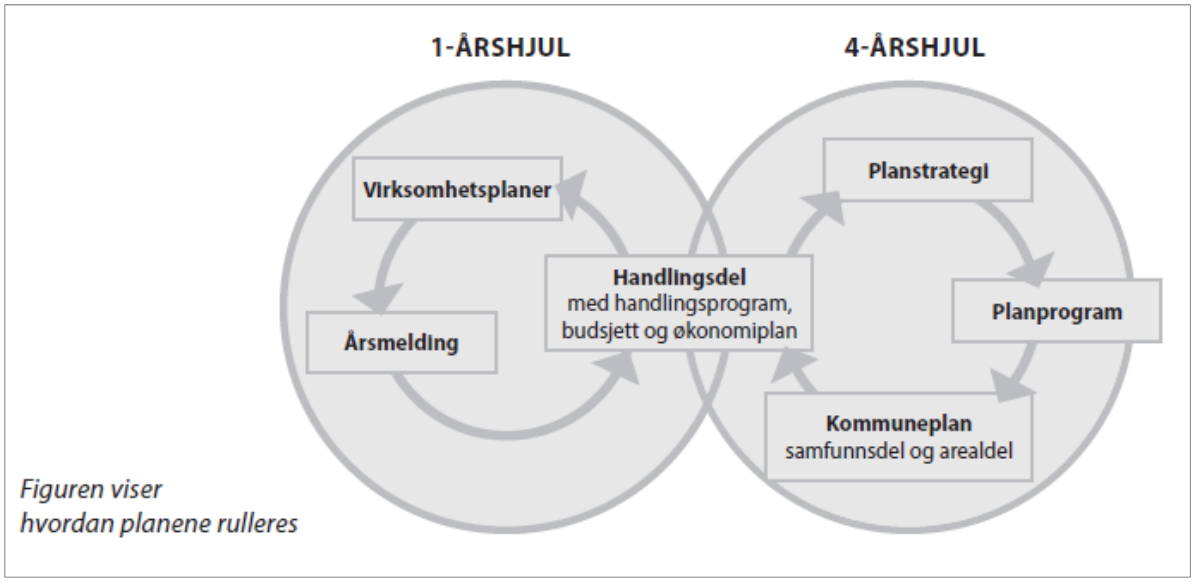

Figuren viser hvordan planene rulleres

Hvert fjerde år revideres planstrategien som legger føringer for det totale planarbeidet for kommende 4 år.
Med bakgrunn i ny kommune og 1. generasjons-samfunnsdel for Senja kommune legges det opp til at samfunnsdelen allerede rulleres/revideres etter 2år.

Praksis for hvilke del- og temaplaner som skal utarbeides og behandles politisk, skal vurderes med mål om færre planer, økt oversikt / helhet og dermed økt evne til gjennomføring av vedtatt politikk.

For å sikre en god implementering av kommuneplanen, vil strategisk ledelse legge opp til en del aktiviteter som bidrar til at planen blir godt kjent innad i organisasjonen og utad i lokalsamfunnet.
Det skal også lages et løp slik at samfunnsdelen tas i bruk som styringsverktøy allerede ved budsjettprosessen for 2020.

Foto: Sylvia Friedrich

Kommuneplanens handlingsdel

Handlingsdelen skal gjennom konkrete tiltak viser hvordan fokusområder og mål fra kommuneplanens samfunnsdel realiseres. Handlingsdelen skal gi grunnlag for kommunens konkrete prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver og konkretiserer tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer.

Senja kommune er i den unike situasjonen at den starter et helt «nytt liv» fra 1. januar 2020. Sammenlignet med de fire selvstendige kommunene Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy skal Senja kommune bygges på ny organisasjonsstruktur, økonomiplan, ny oppgave- og ansvarsfordeling og Senja kommunestyre er først blitt konstituert senhøst 2019.

I skrivende stund foreligger ingen erfaringsverdier om konsekvensene disse store organisatoriske og økonomiske omveltningene vil få for Senja kommunes daglige utviklings- og driftsarbeid.

Samtidig er det et utpekt mål at det «nye» styrings- og plansystemet i Senja kommune skal bli mer effektivt og helhetlig. Noe som krever fornyet struktur og en økt og omforent forståelse på området i organisasjonen.

Med denne bakgrunn legges opp til at utarbeidelsen av den samlete handlingsdelen for den 1. planperioden, samt fastsettelse av konkrete tiltak og prioritering av disse skal startes opp når den nye organisasjonen har begynt sitt virke 1.1.20, og den skal være klar til politisk behandling høst/vinter 2020.

Den planlagte framdriften sikrer:

- Eierskap i kommuneorganisasjonen og «ny» Senja kommunestyre gjennom reell deltagelse og medvirkning i alle organisasjonsledd.
- At handlingsdelen utarbeides samtidig med og kan sees i sammenheng med mulighetsstudier for Senja kommune som skal danne grunnlag for kommunens planstrategi 2020 – 2023.

Handlingsdel / tiltak for 2020

I 2020 vil tiltakene hovedsakelig være finansiert via driftsbudsjettet. Det legges ikke opp til større investeringsprosjekt / -tiltak i 2020.

- *Kommunens planressurser skal i 2020 brukes til gjennomføring av mulighetsstudiene beskrevet i arealstrategien.*
- *Det skal gjennomføres en grundig og bredt prosess knyttet til utarbeidelsen av planstrategien for Senja kommune 2020-2023. I prosessføringen skal det legges særskilt vekt på politisk eierskap og forankring, godt pol./adm. samarbeid og bred deltagelse og medvirkning fra alle berørte fag i kommuneorganisasjonen.*
- *Påbegynte planprosesser i Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy kommune skal kontinuerlig videre- og sluttføres (se Vedlegg 1).*
- *Påbegynt gjennomføring av den digitale strategien for Senja kommune skal videreføres.*
- *Arbeidet i lokal utvalgene skal startes opp.*

Komplett og detaljert handlingsdel for den 1. planperioden skal sees i sammenheng med utarbeidelse av planstrategien for Senja kommune 2020 – 2023.

Foto: Sylvia Friedrich

Utviklingstrekk mot 2032 – Senja i endring

Kommuneplanens prosess, bakgrunn og analyser

Senja kommunen er tjenesteyter, myndighetsutøver og samfunnsutvikler. Kommunen har en sentral rolle med å skape en helhetlig utvikling av lokalsamfunnet og gode levekår for innbyggerne. Gjennom strategisk utvikling de neste årene skal Senja kommune imøtekomme utfordringene.
En viktig målsetting med en kommunesammenslåing er å få en mer handlekraftig kommune som kan spille en større rolle som samfunnsutvikler både lokalt og regionalt. Dette er bl.a. avhengig av kommunenes evne til å drive god og effektiv planlegging, og legge til rette for aktiv oppfølging av dette arbeidet. Dette forutsetter også at kommunene har tilstrekkelig kompetanse og ressurser både til arealplanlegging, næringsarbeid, kulturtiltak, nettverksbygging og etablering av gode partnerskap.

Kommunen skal fremme folkehelse ved lokal utvikling og planlegging. Gode sosiale og miljømessige forhold som bidrar til utjevning av sosiale forskjeller, fremme trivsel og redusere mulige negative helsefaktorer er viktige premisser for at samfunnsutvikling i Senja kommune har et positivt fortegn.

Senja kommunes muligheter

De fire senjakommunene har i dag et felles bo- og arbeidsmarked, noen som framkommer bl.a. i pendlerstatistikken. En samlet Senja kommune vil gjenspeile dette faktumet og bidrar til at kommunalt forvaltnings- og utviklingsarbeid går i samme takt som samfunnsutvikling generelt.

En større kommune har betydelige fordeler og vekstmuligheter. Med den nye kommunens styrke innenfor havbruk, fiskeri, reiseliv, industri, kultur, handel mm, vil Senja kommunen ha et spennende næringsliv og et betydelig fundament for framtiden. Med store muligheter innenfor reiseliv og naturgitte opplevelser vil Senja kommune ha gode forutsetninger for å kunne utvikle attraktive arbeidsplasser og aktivitet.

Dersom disse mulighetene forvaltes godt kan dette gi grunnlag for en betydelig vekst. Dette krever samarbeid og ressurser for å bygge infrastruktur, legge til rette for at bedrifter kan etablere og utvikle seg, og sikre tilgang på kompetent arbeidskraft. Byen og de ulike bygdene kan utvikle hver sine fortrinn basert på historisk utvikling, naturgitte forutsetninger og de ulike oppgavene i verdiskapingskjeden i Senja kommune.

Finnsnes er et viktig knutepunkt i regionen, med stedlig representasjon av Fiskeridirektoratet, Mattilsynet og en rekke private leverandører av utstyr, varer og tjenester til næringen.

Senja-regionen er et av de viktigste tyngdepunktene for sjømatnæringa i Norge, og få andre områder i landet kan vise til en så stor bredde innen sjømatnæringa.

Både dagens regjering og den forrige regjering en har som mål at Norge skal bli verdens frem ste sjømatnasjon. Norge har naturgitte forutsetninger for matproduksjon i havet, og det er Troms og Finnmark som har den beste forutsetningen for slik vekst.

Det er estimert at antallet arbeidsplasser i sjømatnæringen om 10 år vil være økt til 1600 - i vår region - som følge av økt vekst i havbruksnæringa og sterk satsing på leverandørnæringen.
Senja kommune vil bidra til vekst i hele regionen.
Kommunalplanlegging i tilknytning til sjøareal og tilrettelegging for havbruksnæringen på fastland vil derfor være avgjørende for å lyktes med målet om vekst.

Tilgang på kompetent og stabil arbeidskraft innenfor alle etablerte næringsgrener som bosetter seg i Senja kommune er en grunnforutsetning for ønsket befolkningsutvikling og verdiskaping i bygdene og i byen Finnsnes.

Senja kommune har et mangfoldig botilbud i byen og bygdene legge til rette for bosetting i hele kommunen. Kommunesentret Finnsnes utvikles som administrasjons- og regionsenter, mens tettstedene sikres utviklingsmuligheter ved tilrettelegging i form av gode kommunikasjoner, trygge bo- og oppvekstmiljø og arbeidsplasser.
Infrastrukturen må bygges ut for å oppnå best mulig samhandling mellom de nye kommunedelene.

Hovedmålet for den nye kommunen er å sikre alle innbyggere likeverdige og gode tjenester der de bor. Kommunen skal være en generalistkommune som ivaretar så mange lovpålagte oppgaver som praktisk mulig og har økonomisk evne til å påta seg nye utviklingsoppgaver.
Den nye kommunen skal være en robust og livskraftig samfunnsutvikler, som gjennom aktiv tilrettelegging bidrar til vekst og livskraftige og attraktive by- og bygdesamfunn og næringsutvikling. Den skal arbeide for utbygging av infrastruktur som vei, kollektivtilbud, og bredbånd som kommer alle til gode.

Foto: Marina Hoel

Hovedutfordring for Senja kommune

Framskriving for utvikling i befolkningssammensetning viser at Senja kommune vil få en eldre befolkning de neste årene. Samlet befolkningsvekst prognostiseres økende fram mot 2040, mens prosentuell andel pensjonister og innbyggerne eldre enn 80 år øker signifikant.

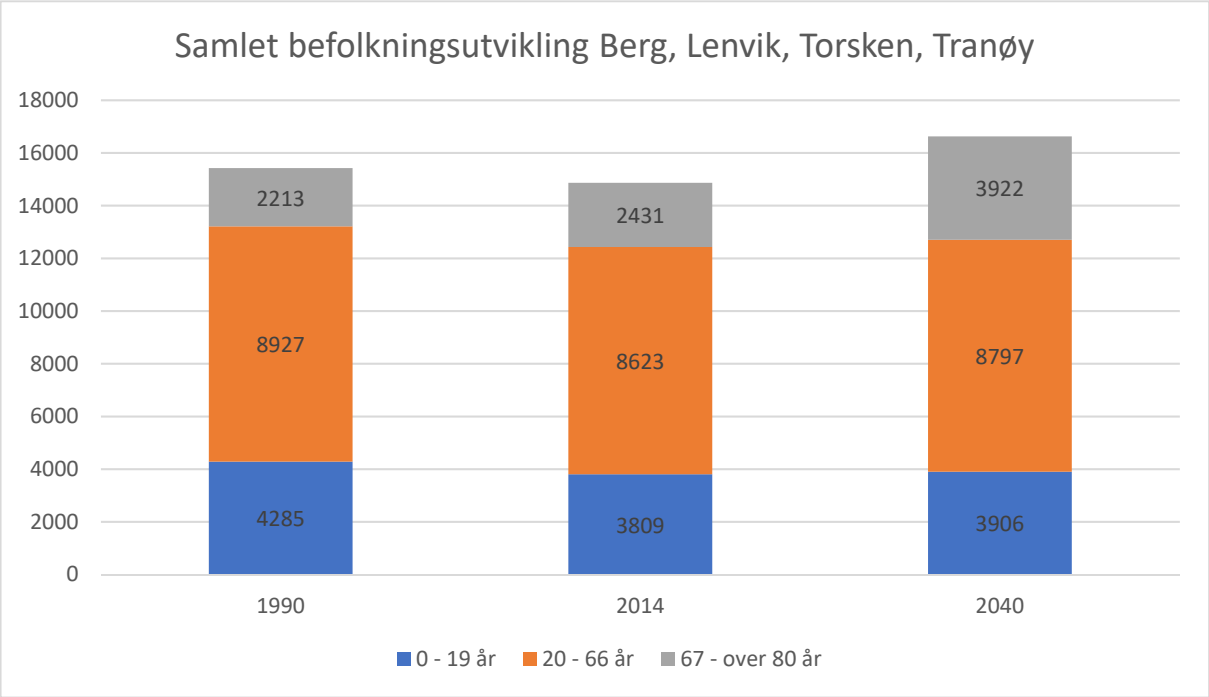

Befolkningssammensetning 2040 (Berg, Lenvik, Torsken, Tranøy samlet) – absolutte tall; jfr. ssb

Gjennomsnittlig antall personer i yrkesaktiv alder var i 2014 ca. 3,55 per pensjonist (over 66 år). Antallet vil reduseres, uavhengig framskrivingsalternativ til 2,24 yrkesaktive per pensjonist i 2040 ved en prognostisert folketallsøkning på ca. 1800 personer mellom 2014 og 2040. Ved stabilt folketall vil antall personer i yrkesaktiv alder være to per pensjonist i 2040.
Denne befolkningsutvikling og -sammensetning vil ha store konsekvenser for kommunens tjenestetilbud, de økonomiske rammebetingelser og ikke minst arbeidsmarkedet samt tilgang på kvalifisert arbeidskraft.

Sterk identitet og godt omdømme er to sentrale faktorer som påvirker hvor attraktiv Senja kommune blir som bo- og arbeidssted og besøkssted / turistmål. Identitet dreier seg om kommunesamfunnets oppfatning av seg selv, mens omdømme dreier seg om omverdens kjennskap til og syn på Senja kommune. En Nøkkelfaktor for å lykkes med omdømmebygging er samarbeid (Oss og de – eller vi?). Identitets- og omdømmearbeidet mens en utvikler og bygger opp en ny kommune – Senja kommune – krever framtidstro, kontinuitet, langsiktighet og ressurser.

Generelt er bosettingsstrukturen utenfor byområdet Finnsnes/Silsand i de fleste bygdene innenfor Senja kommune gjenstand for press, det vil si nedgang i folketallet.
Befolkningsnedgang i bygdene skaper utfordringer når det gjelder opprettholdelse av kommunens desentraliserte tjenestetilbud og utvikling av et mangfoldig og innovativt privat næringsliv i bygdene som en viktig forutsetning for befolkningsvekst. Samtidig er opprettholdelse av offentlige arbeidsplasser i distriktet viktig for å dempe ytterligere befolkningsnedgang

Tilgang på kompetent og stabil arbeidskraft innenfor alle etablerte næringsgrener er en grunnforutsetning for ønsket befolkningsutvikling og verdiskaping i bygdene og i byen.
Senja kommunes geografiske utstrekning gjør at teknisk infrastruktur som vei, strøm, bredbånd har avgjørende betydning for kommunens framtidsrettede utvikling. Det registreres i dag stort etterslep når det gjelder vedlikehold/utbygging av det offentlige veinettet, strømforsyning på Senja og digital kommunikasjonsteknologi.

Foto: Siv Fredriksen

Trender som påvirker handlingsrommet

Kommunen må ta aktive grep for å forme den nye kommunen og utnytte mulighetene i senjasamfunnet best mulig. Når vi planlegger langt fram i tid, må vi ta stilling til viktige spørsmål: Hvor og hvordan skal folk bo framover, hvordan løser vi problemer knyttet til klimaendringer og luftforurensning, hvordan stimulerer vi til næringsutvikling og arbeidsplasser, og hvordan skal vi ta vare på de som er gamle og pleietrengende når folk lever stadig lenger?

I perioden 1990 – 2014 gikk folketallet innenfor senjakommunens geografiske område ned med 562 innbyggere. Nedgang i folketallet har hovedsakelig funnet sted i områder/bygder utenfor byområdet Finnsnes/Silsand, og generelt er bosettingsstrukturen utenfor byområdet i de fleste bygder i kommunene gjenstand for press, dvs. nedgang i folketallet. Folketallsøkning innenfor byområde Finnsnes/Silsand skyldes primært tilflytting fra utlandet.
Basert på SSBs framskrivings- modellene for befolkningsutvikling (middels nasjonal vekst) vil Senja kommune ha 16.625 i 2040. Utfordringen er at prognosene fram mot 2040 viser en betydelig økning i antall eldre over 67 år, mens den yrkesaktive delen av befolkningen reduseres i antall og vesentlig i andel. Dette gir som effekt at det blir færre yrkesaktive per pensjonist i årene framover.

Befolkningsframskrivinger er det knyttet stor usikkerhet til, ikke minst på lang sikt. Like fullt har kommunen behov for å planlegge og bruke best mulig beregninger til å se framover.

Innvandringen er den mest usikre delen av befolknings- framskrivingene. Nasjonal politikk, men også økonomiske forhold, næringslivets behov for arbeidskraft og hendelser utenfor Norges grenser, styrer i stor grad innvandringen.

Også andre faktorer enn befolkningsveksten er usikre. For eksempel kan den økonomiske utviklingen i Norge og land rundt oss endre seg. Den teknologiske utviklingen fører til store forandringer og kan endre arbeidslivet på måter vi ikke ser i dag. Klimaendringene vil stille oss overfor nye oppgaver. Alt dette gjør at planlegging foregår under usikkerhet og at kommunen må være innstilt på endringer underveis.
Sammenliknet med andre land eier flere boligen sin i Norge, og vi har i gjennomsnitt større boareal og tilgang på uteområde. Boligstandard og bomiljø varierer imidlertid med sosioøkonomisk status (Furuberg, 2018).
En trygg bosituasjon er avgjørende for den enkeltes levekår og er en forutsetning for å leve selvstendig, skaffe eller beholde arbeid og delta i samfunnet. I oppvekstsammenheng er nabolaget like viktig som boligen.
Rundt 80 % eier egen bolig i Senja kommune. Flest bor i enebolig. Henholdsvis 7,6 % (Lenvik), 11,8 % (Tranøy), 10,1 % (Torsken) og 9,5 % (Berg) bor trangt, det vil si på mindre enn 25 kvm per person (ssb.no/kommunefakta). Nasjonalt er det rundt 7 % av befolkningen som bor trangt.

Den forventede veksten skaper behov for flere boliger i ulike boligkategorier, og nye og økte kommunale investeringer og tjenester til Senja kommune sine innbyggere.
Senja kommune skal være en attraktiv kommune for næringslivet, og vi skal møte en framtid med klimaendringer, økt sentralisering, teknologiutvikling, digitalisering, endrede kompetansekrav, global økonomisk konkurranse og nye former for dialog og brukermedvirkning.
Derfor må Senja kommunen sette seg nye dristige mål for å skape en robust, trivelig og velfungerende kommune, uten store sosiale forskjeller, og med renere luft.

Senja kommune er også avhengig av andre for å få en god styring på utviklingen mot 2032.
Staten legger også rammer for kommunens økonomi, og tildeler kommunen oppgaver og myndighet på mange områder. For Senja kommune er det viktig at målene som er satt i nasjonal politikk for klima, transport, bolig, helse og sosial rettferdighet følges opp på måter som svarer til behovene i vår kommune.

Globale endringer påvirker Senja kommune mot 2032:

Senja kommune er påvirket av langvarige og dyptgripende globale endringer. Disse endringene legger viktige premisser for kommunens utvikling og for utvikling av kommunal virksomhet. Det gir utfordringer og muligheter som kommunen må ta tak i.

- *Urbanisering og sentralisering – en stadig høyere andel av verdens og Norges befolkning bor i by. For Senja kommune betyr dette at vi konkurrerer med storbyene i Norge om næringsetableringer, tilflyttere og ikke minst kvalifisert og stabil arbeidskraft.*
- *Klimaendringene skjer faretruende raskt – behovet for utslippskutt er stort, og et varmere, våtere og villere vær legger føringer for utformingen av byen.*
- *Større ulikhet mellom folk preger mange land og er utfordrende for samfunnet. Innsats mot ulikhet må skje på mange plan.*
- *Ny teknologi og digitalisering endrer arbeidslivet, tjenesteproduksjonen, kommunikasjon og hvordan vi samarbeider.*
- *Globaliseringen fører til at endringer langt unna raskere kan få betydning for Senja kommune – for eksempel for næringsliv, folkehelse og innvandring.*

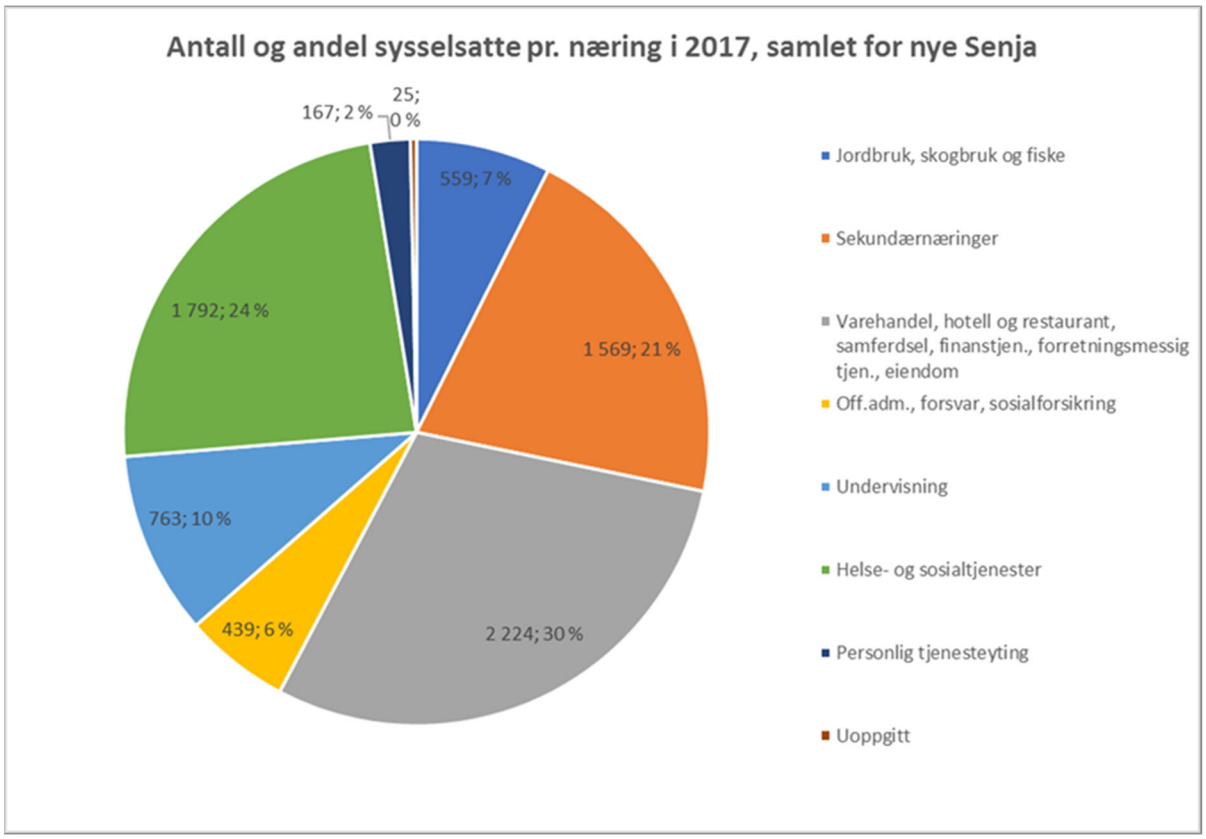

Næringsliv og arbeidsmarked i endring

Utviklingstrekk som globalisering, automatisering og digitalisering, overgang fra ressursøkonomi til kunnskapsøkonomi og det grønne skiftet fører til omstilling i arbeidslivet. Dette medfører raskere endringer i behov for kompetanse, og at kravene til kompetanse i arbeidslivet blir stadig høyere.

Utviklingen vil tvinge kommunen til å tenke nytt rundt utdanning, kvalifisering og næringsutvikling. Det er derfor viktig å gjøre det enkelt å få ny kunnskap gjennom hele livet, og utdannings-institusjonene må bidra mer til livslang læring.
Kunnskapsintensive virksomheter utgjør en høy andel av næringslivet, med et økende antall teknologibaserte vekstbedrifter. Utenlandske investeringer i næringslivet er i en positiv utvikling. Norske universiteter og høgskoler har de senere årene møtt økende forventning om å bidra aktivt til at ny kunnskap tas i bruk for verdiskaping og omsettes til ny næringsvirksomhet. Skal det lykkes bedre i Senja kommune, må kontakten mellom forskningsmiljøene, kommunen og det lokale næringslivet intensiveres.
Kommunen skal være en aktiv tilrettelegger for samspill mellom kunnskapssektoren, næringsliv, forvaltning og innbyggere. Endringene vil også nå Senja kommune som arbeidsgiver, og Senja kommune som organisasjon vil trenge omstilling i årene framover. Kommunen har mer enn 2000 ansatte og må sørge for relevant kompetansepåfyll og gjøre arbeidstakerne i stand til å omstille seg

Utdrag fra regional næringsplan for Midt- Troms 2018 - 2022

Næringslivet i Midt Troms har hatt økt omsetning og økt verdiskaping de senere år. En stor andel av denne veksten er knyttet til vekst i sjømatnæringen.
Næringslivet i Senja kommune er kjennetegnet av mangfoldighet (sjømatnæringen, industri, bygg- og anleggsbransje, handel og service, reiseliv, landbruk, kompetanseutvikling, m.fl.) og Midt Troms er en godt integrert bo- og arbeidsmarkedsregion.

Foto: Næringsplan

Næringsplanens samfunnsanalyse viser at arbeidstakerne ser på Midt- Troms som et felles arbeidsmarked, men kommunenes utviklingsplaner viser dette i for liten grad. Her er det stort potensialt for bedre samspill.

Midt Troms generelt står ovenfor en stor utfordring når det gjelder mangel på arbeidskraft. Selv om det blir noe befolkningsvekst i regionen, så vil ikke veksten komme i yrkesaktiv alder.
Med fortsatt vekst i næringslivet og lav arbeidsledighet i regionen så vil det være behov for flere arbeidstakere med riktig kompetanse i næringslivet, og i arbeidslivet for øvrige.

Regional næringsplanen for Midt- Troms lanserer en rekke styrker, svakheter, muligheter og trusler knyttet til næringsutvikling i regionen, og planen fastsetter strategiske tiltak for å styrke og forsere den positive nærings- og kompetanseutviklingen i Midt Troms i årene framover.
Gjennom realisering av samfunnsdelens fokusområde skal Senja kommune bidrar aktivt at de strategiske tiltak fastsatt i regional næringsplan oppnås.

Økt tjenestebehov og ny teknologi krever omstilling

Flere innbyggere og ønskete endringene i befolkningssammensetning fører til økt behov for tjenester og for store investeringer i all slags kommunal infrastruktur. Flere barn og unge krever utbygging av barnehager, skoler, idrettsanlegg og kulturtilbud. Flere eldre betyr at kommunens utgifter til eldreomsorg øker, også fordi kommunen gjøre tjenestene til de eldste bedre. At vi er friske lenge, kan også bidra til at eldre deltar mer aktivt i samfunnet som en ressurs. Dette kan endre tjenestetilbud fra kommunen.
Aktive og informerte innbyggere deltar i beslutningsprosesser og forventer dialog om tjenester som angår deres liv. Kommunen må derfor tenke nytt om sine tjenester til en større og mer mangfoldig befolkning. Teknologien utvikles stadig raskere og gir større muligheter for å tilby bedre og mer brukerrettete tjenester for innbyggere.
Velferdsteknologi og brukerrettete digitale tjenester kan – når de blir riktig brukt – gi eldre mer trygghet og frihet til å leve sine liv slik de ønsker.
På samme tid er det viktig å unngå at endringene i måten vi yter tjenester og kommuniserer på, skjer på en slik måte at de som mottar bistand og får problemer.
Denne radikale omstilling i tjenesteproduksjonen forutsetter at kommuneorganisasjonen har fokus på kontinuerlig videreutdanning, opplæring, brukerveiledning, teamarbeid og at det avsettes tilstrekkelig og langsiktige ressurser knyttet til det.

Mangfold gir muligheter – men også integrerings utfordringer og større ulikhet

De fleste innbyggerne i Senja kommune klarer seg godt, og et mangfoldig samfunn gir muligheter for nytenkning. Samtidig ser vi at enkelte grupper skårer dårligere på levekårsvariabler som inntekt, utdanningsnivå og arbeidsdeltakelse.

Kommunen må legge til rette for at alle barn får delta i aktiviteter sammen med venner, uavhengig av de voksnes inntekt. Barn og unge har behov for å treffes og tilbringe tid sammen. En naturlig del av et forebyggende arbeid for alle aldersgrupper er å legge til rette for rusfrie, gratis og ikke-kommersielle fritidstilbud og sosiale møtesteder.

Innvandring vil være et positivt element for å nå målet om befolkningsvekst i Senja kommune. Innvandrere har ulike forutsetninger for å integrere seg raskt. Det er for eksempel store forskjeller mellom arbeidsinnvandrere med fagkunnskaper som er etterspurt i arbeidsmarkedet, og flyktninger som krever grunnleggende kvalifisering og språkopplæring. Vi vet også at innvandrere med høy utdanning kan slite med å få en jobb de er kvalifisert for. Fattigdom er vanligere blant innvandrerbefolkningen – og nært knyttet til arbeidsløshet eller jobber med lav lønn.

Foto: Marina Hoel

Folkehelse og sosiale helseforskjeller

Folkehelsepolitikkens overordnete mål er å bidra til flere leveår med god helse i befolkningen som helhet, og å redusere sosiale helseforskjeller mellom sosioøkonomiske grupper, etniske grupper og kjønn.
Kommunen er forpliktet til å ha oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan påvirke den.
Formålet med folkehelseloven er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.

Folkehelse påvirkes av samfunnet vi lever i, og man kan finne store geografiske og sosiale forskjeller i helse. Å fremme folkehelsa er et viktig mål i seg selv både for å øke velferd og livskvalitet for den enkelte, men også fordi befolkningens helse er av samfunnets viktigste ressurser. Det er derfor en samfunnsoppgave å bruke denne ressursen på en god måte gjennom planlegging, forvaltning og tiltak.

«Helse i alt vi gjør» er kjernen i folkehelsearbeid og prinsippet som skal bidra til at befolkningens helse blir ivaretatt på tvers av sektorer.

Folkehelsearbeid kan beskrives som samfunnsutvikling med fokus på helsefremmende og forebyggende faktorer i samfunnet.

Det fokuserer på samfunnet, befolkningen og grupper heller enn enkeltindividet. Ansvaret for befolkningens helse er ikke lagt til helsetjenesten, men til kommunen som sådan. Helse skapes først og fremst utenfor helsesektoren, et effektivt folkehelsearbeid må utøves i alle samfunnssektorer og i felles innsats på tvers av sektorer.

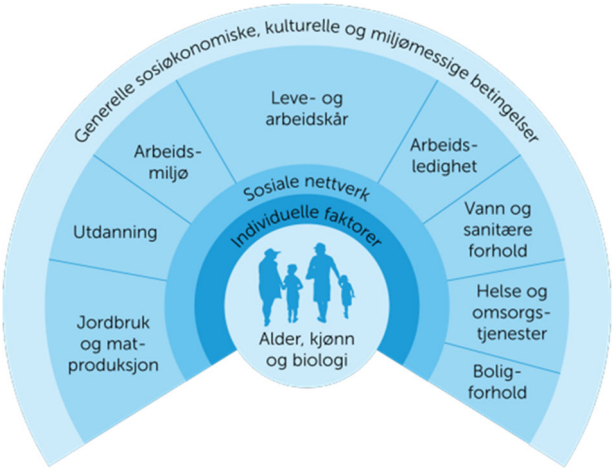

Det er en del utfordringer med å fremme god helse og utjevne helseforskjeller. Samfunnsdelen skal som overordnet strategidokument føre til en samfunnsutvikling som fremmer helse, forebygger sykdom og utjevner sosiale helseforskjeller. Så lenge de systematiske forskjellene i helse henger sammen med ulikheter i samfunnets ressursfordeling, er det fellesskapets ansvar å påvirke denne fordelingen i en mer rettferdig retning. Mål for bedre folkehelse i Senja kommune:

- *Bedre folkehelse for alle, med et ekstra fokus på grupper med levekårsutfordringer.*
- *Redusere sosiale forskjeller som bidrar til helseforskjeller*
- *Målrettet innsats for sosial inkludering*
- *Ha en tverrfaglig og helhetlig innsats i samarbeid med organisasjoner og frivillige for å utvikle kunnskap og fagovergripende verktøy*
- *La folkehelseaspekter reflekteres i alt utviklingsarbeid og tjenesteproduksjon*
- *Tilrettelegge for hverdagsaktivitet gjennom planmessige grep og fysisk tilrettelegging*

Et helsefremmende samfunn må ha fokus på miljø, kultur og verdiskaping, ressurser, mestring og deltagelse, med menneskelige ressurser i sentrum.
Bærekraftig utvikling er et overordnet mål for samfunnsutviklingen i Norge og globalt (Helsedirektoratet). For å realisere dette målet

er en befolkning med god helse og livskvalitet, samt rettferdig fordeling av dette, en viktig forutsetning. Målet om bærekraftig samfunnsutvikling reflekteres gjennom *FNs bærekraftmål*. Stort sett alle disse målene har relevans for folkehelsepolitikken og folkehelsearbeidet. Folkehelse er ikke framstilt som et eget mål i planen, men skal i tråd med både plan- og bygningsloven og folkehelseloven, gjennomsyre planen. Folkehelsearbeidet skal forankres i ordinære plan- og styringsdokumenter i kommunen og øvrige samfunnsutviklingsstrategier og være tverrfaglig og tverrsektoriell.

Identifisering av folkehelseutfordringer i Senja kommune

(Utdrag fra folkehelseoversikt for Senja kommune)

Folkehelseoversikten for Senja kommune dekker seks områder:

- *Befolkningssammensetning*
- *Oppvekst- og levekårsforhold*
- *Fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø*
- *Skader og ulykker*
- *Helserelatert atferd*
- *Helsetilstand*

Folkehelseoversikten i sin helhet og folkehelseutfordringene som utpeker seg spesielt for Senja kommune er grunnlag for kommuneplanens samfunnsdel og folkehelsearbeidet i den nye kommunen. Alle 5 fokusområder har som overordnet mål å fremme aktivt folkehelsearbeid for å redusere de identifiserte folkehelseutfordringene i Senja kommune.

Identifisering av folkehelseutfordringer i Senja kommune			
Utfordring	**Arenaer**	**Risiko**	**Tiltak**
Sosial ulikhet	Barnehage, skole, fritidsaktiviteter, kommunale tilbud og tjenester	Utenforskap, psykisk helse	Utstyrsbank/utlånsordninger, åpne fritids- og ferietilbud, HOPP*, tilskuddsordninger
Psykisk helse	Barnehage, skole og arbeid. Sosiale møteplasser	Isolasjon, ensomhet, sykemelding	Mestringsarenaer, sosiale møteplasser, helsesykepleiertjenesten, HOPP, tilskuddsordninger, kommunepsykolog
Fedme / overvekt hos unge	Barnehage, skole, SFO, helsestasjon	Høyere risiko for livsstilssykdommer	Kosthold, fysisk aktivitet, kompetanseheving, mestring, foreldreveiledning, fysisk tilrettelegging, HOPP
Hverdagsmestring	Hjemmeboende eldre, kronisk syke	Psykisk helse, redusert helsetilstand, skader, ensomhet	Sosiale møteplasser, forebyggende hjemmebesøk / risikorydding, Sterk og stødig, læring- og mestringstiltak

**HOPP står for helsefremmende oppvekst. Dette er et tiltak som er godt utprøvd blant annet i Horten. Fokus for tiltaket er tverrfaglig kommunalt samarbeid som legger til rette for en sunn livsstil hos barn og unge, gjennom bedre læringsforhold, økt trivsel og forebygging av livsstilssykdommer og inaktivitet. HOPP har tre hovedelementer: fokus på godt kosthold, fokus på fysisk aktivitet og kompetanseheving blant ansatte.*

Bærekraftig ressursforvaltning, miljø- og klimaarbeid

Senja kommune har sin plass i et globalt fellesskap, der mennesker, byer og land påvirker hverandre. FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringer.

Senja kommune er påvirket av langvarige og dyptgripende globale endringer. Disse endringene legger viktige premisser for kommunens utvikling og for utvikling av den kommunale virksomheten. Det gir utfordringer og muligheter som kommunen ta tak i.

Senja kommune skal ta sitt ansvar slik at vi møter utfordringene med et positivt fortegn for å skape en bærekraftig utvikling. Dette skal vi gjøre ved å ha de tre bærekraftselementene med oss i planleggingen.

Sosial bærekraft handler om:

- Alle skal oppleve å være en del av Senjasamfunnet og lokalsamfunnet de tilhører.
- Det handler om å skape gode, helsefremmende omgivelser for mennesker å leve i.
- Målet er å skape mindre forskjeller mellom folk.
- Foreldre må få støtten og oppfølgingen de trenger for å skape trygge omgivelser for barna som bygge morgendagens samfunn.
- Livsfasemål - alle skal ha mulighet til å mestre hverdagen og sitt eget liv

Økonomisk bærekraft handler om:

- Næringslivet må ha gode rammevilkår for at de skal kunne utvikle nye næringer og at eksisterende næringer kan vokse.
- Så mange som mulig skal være i jobb og kan ta del i arbeidslivet.
- Det er viktig at de som kan og vil får mulighet til å bidra med sine ressurser i lokalsamfunnet.
- Kommunens tjenester må være økonomisk bærekraftig. Det betyr at innbyggerne i større grad må ta ansvar for å mestre eget liv.

Miljømessig bærekraft handler om:

- Vi må gjøre grep slik at miljøet rundt oss kan bestå til glede for de som kommer etter oss.
- Klimagassutslippet pga. økt forbruk må reduseres, vi må tilpasse oss klimaendringene, reise annerledes, bruker arealene våre på en bedre måte og verne om naturresursene.
- Et langsiktig perspektiv er viktig – ingen «rovdrift», både ved forvaltning av naturresursene og når det gjelder mennesker og ansatte i organisasjonen. Beredskap for å møte klimaendringene og naturgitte faremomenter

Foto: Jostein A Hansen

Globalisering og økt usikkerhet

Globaliseringen har ført til at samfunnet må håndtere nye utfordringer og risiko. Langsiktig planlegging må ta dette inn over seg. Senja kommune må møte framtiden slik at vi kan håndtere sjokk og akutte hendelser som kan gjøre kommunen sårbar og forstyrre ro og orden. Kommunen må derfor ha beredskap som også skal kunne håndtere ukjente situasjoner som følge av eksempelvis nye sykdommer, pandemier, terrorhandlinger, flyktningestrømmer eller naturkatastrofer. Økt usikkerhet, og økte krav til kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, gjør at kommunen må iverksette en rekke tiltak. Senja kommune skal være en trygg kommune å ferdes i, kommunen skal bidra til godt samvirke mellom aktører som arbeider med forebygging og beredskap, og det skal sikres god infrastruktur. Både planlegging, investeringer og drift vil påvirkes. Nødvendige tiltak vil i mange tilfeller være omfattende og kan føre til høye kostnader.

Foto: Næringsplan

Medvirkning - planprosess

Kommuneplanprosessen er den viktigste arenaen for overordnete diskusjoner om fremtidig utvikling av Senja kommune, og planarbeidet er godt forankret i alle fire senjakommunene - både politisk og administrativt, og hos samarbeidspartnere og befolkningen.

I oktober 2016 vedtok kommunestyrene i Lenvik og Tranøy å søke om kommunesammenslåing gjennom kommunestyrebehandling av intensjonsavtale fremforhandlet høsten 2016. Den nye kommunen skal hete Senja kommune, og skal etableres på bakgrunn av et likeverdig samarbeid.
I januar 2017 ble det fremforhandlet en ny intensjonsavtale, basert på den første, der kommunene Berg og Torsken ble tatt inn. Ny intensjonsavtale ble vedtatt av kommunestyret i Berg den 27.04.17 og Torsken den 23.06.17.
Det er lagt til grunn at sammenslåingsprosessen er organisert som et prosjekt «Senja 2020» med mange delprosjekter med et felles mål. Fellesnemnda ledet arbeidet og var styringsgruppe for hele prosjektet, og sikret nødvendig samordning mellom kommunene.
Kommunestyrene i de fire kommunene Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy har vedtatt delegert myndighet til fellesnemnda å være interkommunalt planutvalg etter kapittel 9 i Plan- og bygningsloven, herunder å forestå saksforberedende oppgaver etter Plan- og bygningslovens §§ 11-12, 11-13 og 11-14.

Det er gjennomført dialogmøter og gjennomført alternative medvirkningsstrategier med innbyggere, næringsliv og organisasjoner, barn og unge og andre interessegrupper – gjennom hele planprosessen.

Innenfor prosjekt Senja 2020 har Delprosjekt 8.1 (kommuneplanens samfunnsdel) samt dens tverrsektorielle faggrupper helhetlig ROS, Plan/næring, Folkehelse og Barn og unge hatt ansvar for arbeidet med samfunnsdelen og gjennomføring av planprosessen. Delprosjekt 8.1 innstilte til Fellesnemnda.

I arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel har deltakelse og medvirkning fra innbyggere, kommuneorganisasjoner og ikke minst prosjektet Senja 2020 vært svært viktig. Medvirkningsprosessen har vært mer omfattende enn noen gang, den har skapt stort engasjement og fått mange innbyggere til å delta.

Allerede vår 2018 ble det arrangert 11 folkemøter i de fire senjakommunene for å få fram perspektiver fra viktige samfunnsgrupper tidlig i planprosessen. Resultatene fra folkemøtene har vært en viktig basis ved utarbeidelse av planprogrammet som ble vedtatt av Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy kommunestyre høst/vinter 2018.
Senja 2020 var på skolebesøk i alle skolene, referansegruppe næring ble invitert til flere samlinger og de ulike delprosjekt innenfor Senja 2020 ble invitert til dialog og medvirkning.
Vår 2019 ble det gjennomført fire nye folkemøter der bl.a. forslag til visjon, verdier og fokusområder har vært dialogtema.
Mai 2019 ble det 1. arbeidsutkast samfunnsdel Senja 2020 – 2032 presentert i regionalt planforum.

I planprosessen er det spesielt lagt vekt på forankring i kommuneorganisasjonene i alle ledd for å sikre at alle ansatte i Senja kommune har eierskap til samfunnsdelen.
Dette eierskapet og organisasjonens forståelse for prioriteringer (samt respektive nedprioriteringer) rådmannen og strategisk ledelse i lag med politisk nivå kommer til å gjøre de neste årene, er avgjørende for at vi lyktes med å få fram konkrete, realistiske og framtidsrettete tiltak og at disse blir gjennomført.

Regionale og statlige føringer

Regjeringen vedtok nye nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023 den 14.5.19. Disse omhandler følgende tema:

- Planlegging som verktøy for helhetlig og bærekraftig utvikling
  - ✓ FNs bærekraftsmål som grunnlag for regional og kommunal planlegging
  - ✓ Tydelig retning for samfunnsutviklingen
  - ✓ Effektive og kunnskapsbaserte planprosesser
  - ✓ God gjennomføring av arealplaner
  - ✓ Økt bruk av digitale verktøy i planleggingen

- Vekstkraftige regioner og lokalsamfunn i hele landet
  - ✓ Næringsutvikling gir grunnlag for velferd
  - ✓ Et samfunn med lave utslipp, som er trygt og tilpasset klimaendringene
  - ✓ Aktiv forvaltning av natur- og kulturminneverdier
  - ✓ Ressursbasert næringsutvikling

- Bærekraftig areal- og transportutvikling
  - ✓ Styrke knutepunktutvikling
  - ✓ Mer vekt på regionale løsninger

- Byer og tettsteder der det er godt å bo og leve
  - ✓ Åpne og inkluderende
  - ✓ Trygge og helsefremmende
  - ✓ Kvalitet i våre fysiske omgivelser
  - ✓ Levende sentrumsområder

<u>Et utvalg av aktuelle rikspolitiske Retningslinjer og bestemmelser, lover og forskrifter og andre føringer</u>:

- Kommuneloven, Plan- og bygningsloven
- Statlig planretningslinjer for klima- og energiplanlegging i kommunene
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesse i planleggingen
- Statlig planretningslinjer for samlet bolig-, areal- og transportplanlegging
- Folkehelseloven, Lov om Helse og omsorgstjenester
- Nasjonal transportplan, Nasjonal havnstrategi

<u>Et utvalg av aktuelle regionale planer, strategier og andre føringer</u>

- Regional transportplan
- Havbruksstrategi for Troms
- Digital næringsutvikling i Troms (strategidokument)
- Mineralstrategi for Nord Norge
- Strategi for næringsliv i Troms, Strategiplan unge i Troms
- Regional plan for reindrift
- Regional plan for idrett og anlegg for idrett og fysisk aktivitet

Foto: Tranøy kommune

Kritiske suksessfaktorer ved gjennomføring av samfunnsdelen og dens handlingsdel

Nær **kobling mellom handlingsdelen og økonomiplan/budsjett**. Helst ett og samme dokument. Sikrer at vi gjennomfører det vi sier vi skal gjennomføre. Dermed blir vi troverdig.

Prioritere fokusområder. Prioriterer vi alt – prioriterer vi ingenting. Vi planlegger fordi vi ikke kan gjennomføre alt vi ønsker, samtidig. Vi må legge tiltak i rekkefølge.

Implementering: Sikre at fokusområder gjennomsyrer hele organisasjonen. For eksempel: Hva betyr det for barnehager/skoler/helse/teknisk/kultur at vi har «barnas kommune» og «folkehelse» som fokusområder? Hvordan merker foreldre at barna går i en barnehage i Barnas kommune? Eller at en kommer til legevakta i Barnas kommune?

Sikre mulighet for innspill fra tjenesteutøvere i egen organisasjon. Men også fra andre sentrale «gjennomfører»: for eksempel det frivillige Senja og lokal utvalgene.

Prosesser hvor folk møtes. Sikre arenaer hvor barn og unge møter frivillige møter politikere møter administrasjon og fagfolk osv. Prosesser hvor en kun får presentert hva andre mener, gir for lite effekt på: Bli kjent - meningsbrytning/brytning av synspunkter - Forståelse -Muligheter for nettverk.

Grunnlagsdokumenter

De tidligere nasjonale forventninger til kommunal planlegging understreker at det er viktig med gode og effektive planprosesser, og at kommunen målretta planleggingen.

Med denne bakgrunn og for å øke samfunnsdelens brukervennlighet og lesbarhet har arbeidsgruppene lagt vekt på å lage et kort og konsist dokument som ikke er altomfattende.

I senjakommunene og i sammenheng med kommunereformprosessen er det gjort flere relevante utredninger innen ulike fagfelt. Det er gjort kartlegging, utredninger og vurderinger som til sammen utgjør kunnskapsgrunnlag for beslutninger. Samfunnsdelen er basert på dette kunnskapsgrunnlaget som ble utarbeidet tidligere i prosessen. I tillegg ble det utarbeidet folkehelseoversikt for Senja kommune og en helhetlig ROS-analyse for Senja kommune.

<u>Grunnlagsdokument / Kilder</u>

- Intensjonsavtale mellom Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy kommune
- Styringsdokument for gjennomføring av kommunereformen; Senja kommune 2020
- Statusbildene Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy kommune
- Regional næringsplan
- ROS samt beredskapsplan / samfunnssikkerhet
- Folkehelseprofiler
- Ungdata
- FN s barnekonvensjon
- Barnebyprosjekt
- Strategiplan for digitalisering
- Demokratiundersøkelse (KS)
- Telemarksforskning, rapport TF-notat 2016
- Evaluering – gjeldende samfunnsdel for Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy kommune
- Utredninger knyttet til Midt Tromspakken
- Frivillighet – hvordan organiserer kommunen samarbeid med frivillige

Dette er ikke en fullstendig oversikt over grunnlagsmateriale.

Utarbeidet av: **Senja 2020; Delprosjekt 8.1 og faggruppe 8.1.2/3 plan og næring**
Sist rev.: **18.11.19**

VEDLEGG 1

Påbegynt arealrelatert planarbeid fra Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy som skal løpende videreføres i Senja kommune:

Berg kommune

Reguleringer i kommunal regi:

- *Ytre Skaland*
- *Bøvær*

Lenvik kommune

Reguleringer i kommunal regi:

- *Kommunedelplan for bynære områder*
- *Revisjon Sentrumsplan Finnsnes*
- *Klubben næringspark, felt BN 6 – BN 8*

Reguleringer i privat regi:

- *Kvittinden alpinanlegg*

Andre planrelaterte prosjekt i kommunal regi:

- *Revisjon – kommunal forskrift for snøscooterløype*
- *Forstudie Husøy – utvidelse næringsareal / flytting molo*

Torsken kommune

Reguleringer i kommunal regi:

- *Sildevika / Gryllefjord (skole)*

Tranøy kommune

Reguleringer i kommunal regi:

- *Vika*
- *Vikadalen*
- *Øvre Vangsvik*

Reguleringer i privat regi:

- *Frovågneset, gnr 15 bnr 13*
- *Kromma steinuttakVe*
- *Skrolsvik havn Sør*
- *Gjøvik industriområde (utvidelse)*
- *Refsnes hyttefelt*
- *Refshamna*
- *Daltun i Vassvik*
- *Vasshaug utleiehytter*
- *Dragøy hyttefelt*
- *Risøynes*

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler:	Elin Byberg	Arkiv: 141 &37
Arkivsaksnr.:	19/829	

SENJA KOMMUNE - KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL 2020 - 2032

Vedlegg:
1. Kommuneplanens samfunnsdel for Senja kommune 2020 – 2032, sist rev. 18.11.19
2. Oppsummering og vurdering innkomne høringsmerknader
3. Møtereferat delprosjekt 8.1, møte den 20.11.19

Andre dokumenter (ikke vedlagt):

Saksmappe inklusive:

- Vedtatt planprogram
- Alle møtereferatene DP 8.1 er tilgjengelig på nettside til Senja2020.
- Oppsummering – innspill planprogram
- Annet

Kort sammendrag:

- I oktober 2016 vedtok kommunestyrene i Lenvik og Tranøy å søke om kommunesammenslåing gjennom kommunestyrebehandling av intensjonsavtale fremforhandlet høsten 2016. Den nye kommunen skal hete Senja kommune, og skal etableres på bakgrunn av et likeverdig samarbeid. I januar 2017 ble det fremforhandlet en ny intensjonsavtale, basert på den første, der kommunene Berg og Torsken ble tatt inn. Ny intensjonsavtale ble vedtatt av kommunestyret i Berg den 27.04.17 og Torsken den 23.06.17.
- Det er lagt til grunn at sammenslåingsprosessen skal organiseres som et prosjekt «Senja 2020» med mange delprosjekter (DP). Fellesnemnda har ledet arbeidet og har vært styringsgruppe for hele prosjektet. Fellesnemnda var også utpekt som interkommunalt planutvalg knyttet til planprosess kommuneplanens samfunnsdel.
- Primært har DP 8.1 og faggruppe (FG) 8.1.2/3 plan/næring hatt ansvar for utarbeidelsen av kommuneplanens samfunnsdel samt prosessgjennomføring. Og faggruppene ROS, Barn og unge og Folkehelse har bidratt med viktig grunnlagsmateriale, kunnskap og erfaring til utarbeidelsen av samfunnsdelen, bl.a. laget faggruppene folkehelseoversikt for Senja kommune og helhetlig ROS.
  Delprosjektet var et politisk/administrativ samarbeidsprosjekt, og både DP 8.1 og faggruppene under var sammensatt av representanter fra Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy.

- Fellesnemnda vedtok i møtet den 21.2.18 at utarbeidelsen av planprogrammet knyttet til kommuneplanens samfunnsdel for Senja kommune 2020-2032 skal startes opp.

Forslag til planprogram ble i store trekk basert på innspill om utfordringer og muligheter som kom fram i de 11 folkemøtene som ble gjennomført vår ´18.

- Planprogrammet ble lagt ut på høring sommer 2018, og det ble vedtatt av Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy kommunestyre i løpet av høst/vinter 2018.
- Etter at planprogrammet ble vedtatt har DP 8.1 og de ulike faggruppene gjennomført en rekke dialog- og arbeidsmøter med ulike interessegrupper og intern i prosjekt Senja 2020. Senja 2020 var også på skolebesøk der muligheter og utfordringer for Senja kommune har vært tema.
- Prosjektledelsen utfordret Fellesnemnda i november ´18 og april ´19 til å ha en konstruktiv og åpen dialog om visjoner og verdier samfunnsdelen skal baseres på.
- Det ble gjennomført fire nye folkemøter mai 2019 der bl.a. fellesnemndas forslag til visjon og verdier ble presentert, og deltagerne ble oppfordret til å ha en åpen dialog rundt innkomne innspill, de foreslåtte 5 fokusområdene.
- Utarbeidelsen av selve forslag til samfunnsdelen skjedde i en rekke arbeidsmøter som DP 8.1 og FG plan/næring gjennomførte i perioden vår 2018 – høst 2019.
- Mai 2019 ble det 1. arbeidsutkast samfunnsdel Senja 2020 – 2032 presentert i regionalt planforum.
- Fellesnemnda vedtok i møte den 19.6.19, sak 39/19 at Senja kommunens visjon skal være *«Et hav av muligheter – sammen skaper vi en robust, livskraftig og attraktiv bo- og næringskommune»* og kommunens grunnleggende verdier skal være *«raus – framoverlent – bærekraftig»*. I samme sak vedtok Fellesnemnda at forslag til kommuneplanens samfunnsdel skal legges ut på høring og offentlig ettersyn. Høringsfristen var satt til den 30.08.19.
- Prosjektet mottok 14 innspill/merknader under høringen, og DP 8.1 vurderte de innkomne merknadene samt noen foreslåtte endringer i samfunnsdelen i møtet den 2.10.19 og 20.11.19.
- I den aktuelle saken tilrår DP 8.1 at Kommuneplanens samfunnsdel, sist rev. 18.11.19 vedtas.

- Ny kommune skal være i drift fra 1.1.2020. Det har derfor vært et overordnet mål om at Senja kommunestyre kan vedta kommuneplanens samfunnsdel og økonomiplan som de viktigste styringsdokumenter for Senja kommune etter konstitueringen i desember 2019.
- Gjennom hele prosessen ble det lagt vekt på bred og dialogorientert medvirkning, og henvisningen til at vi kun lyktes med gjennomføring av samfunnsdelen hvis planen har en tett og ufravikelig sammenheng med kommunens økonomiplanlegging.
- Dersom det er ønskelig kan prosjekt Senja 2020 gir en muntlig orientering om prosessen og innholdet i planen i K- møte den 11.12.19.

Saksutredning:

Formålet med planarbeidet er å skape 1. generasjon kommuneplanens samfunnsdel for Senja kommune som en tydelig overordnet og strategisk plan for utvikling sett i et 10-12 års perspektiv.

Kommuneplanens samfunnsdel er det overordnete styringsdokumentet for Senja kommune, og angår alle som bor, jobber og lever i Senja kommune.

Den skal peke ut den langsiktige utviklingen og viser retninger og strategier for kommunen - uten å gå i detalj i alle områder.

En tett kobling mellom kommuneplanens samfunnsdel, arealdel og økonomiplan er fundamental for realisering av utviklingsmål og –strategier.

Senjas samfunnsdel fokuserer på at demografisk utvikling og kommunens økonomiske handlingsfrihet i denne sammenheng skal være utgangspunkt i all kommunal planlegging.

Hovedutfordringen for Senja kommune er den prognostiserte befolkningsutviklingen som viser at prosentuell andel pensjonister og innbyggere eldre enn 80 år vil øke signifikant i Senja kommune. Samtidig vil antall personer i yrkesaktiv alder per pensjonist nærmest blir halvert i planperioden.
Den prognostiserte demografiske utviklingen vil føre til store samfunnsøkonomiske utfordringer – både når det gjelder kommunalt utviklingsarbeid og rammebetingelsene for den kommunale tjenesteytelsen.
Gjennom strategisk valg - gitt gjennom samfunnsdelens fokusområder - har Senja kommune satt seg som mål **å fremme folkehelse, øke befolkningsvekst og bostedsattraktiviteten i hele kommunen, øke tilgang på kompetent og stabil arbeidskraft og sikre gode tjenestetilbud for alle innbyggerne. Gjennomføring av samfunnsdelen skal baseres på en bærekraftig kommuneøkonomi.**
Konsekvent og langsiktig satsing på fokusområdene skal føre til at Senja kommune møter de demografiske utfordringene med et positivt fortegn.

Samfunnsdelen skal bygges på en visjon som gir oss tro på framtiden, motivere og gi oss noe å strekke oss etter. Det er en ønskesituasjon, som vi kan nå dersom vi jobber hardt og riktig – sammen.
Gjennom den aktuelle planprosessen er fellesnemnda kommet fram til visjonen: *«Et hav av muligheter - sammen skaper vi en robust, livskraftig og attraktiv bo- og næringskommune»* som vår felles drivkraft til å skape et godt samfunn for alle i Senja kommune.

Tre utvalgte verdier skal bidra til at vi lyktes på vei mot våre fellesmål i kommunesamfunnet. Felles verdier motiverer og forplikter oss i møtet med hverandre, og verdiene skal gjennomsyre både holdninger og metoder for hvordan kommuneorganisasjonen og Senja samfunnet vil møte utfordringene og mulighetene som står framfor oss. 3 verdier:

*«Vi er **raus** og inkluderende i møtet med hverandre, tilflyttere og gjester. Senja kommunens innbyggere framstår som tolerante, og ha fokus på samarbeid i hverdagen. Vi er opptatt av å ha gode relasjoner med aktører utenfor kommunens grenser, og vi ønsker å være stolt av hverandre både som arbeidskolleger, naboer, samarbeidspartner og innbyggere i samme kommune.*

*Vi er **framoverlent** og nysgjerrige og deler vår kunnskap og erfaring både i arbeidssammenheng og i fritid. Vi har grunn til optimisme, ser muligheter og viser pågangsmot. I Senja kommune har vi tro på oss selv, hverandre og at vi sammen skaper forandring og forbedring til beste for alle.*

*Senja kommune bygges **bærekraftig** for å skape det beste grunnlaget for kommende generasjoner. Vi skal ha fokus på bærekraftig ressursutnyttelse på alle nivå og i alle deler av samfunnet.»*

Med bakgrunn i visjonen og verdier, statusbeskrivelsene, utfordringer, muligheter og forventninger har Senja kommune valgt ut følgende fem fokusområder for å skape en robust, livskraftig og attraktiv bo- og næringskommune.

- ***Senja kommune - Barnas kommune***
- ***Senja kommune - Et godt sted å leve hele livet***
- ***Senja kommune - Utviklingsmotor i Nord***
- ***Senja kommune - En kompetent, omstillingsdyktig og offensiv organisasjon***
- ***Senja kommune - Senjasamfunnet bygger på bærekraft***

Kommunereformen gir nye mulighet til å se bolig- og næringsutvikling i en større og mer naturlig sammenheng. Hvordan denne utviklingen bør gjenspeile seg i framtidig kommunens planarbeid – spesielt ift. arealrelaterte planer – er kort beskrevet under «Arealstrategi» i samfunnsdelen.
Videre skal Senja kommunestyre vedta en ny planstrategi for Senja kommune 2020 – 2023 senest ett år etter konstitueringen. Planstrategien er kommunestyrets konkrete «planleggings-oppdrag» til rådmannen og i dokumentet skal det beskrives hvilken planer kommunen skal utarbeide/vedtar i planperioden, hvem som har ansvar for planutarbeidelsen og hvilke ressurser som skal brukes.

Ordinært skal en samfunnsdel inneholder en konkret og detaljert handlingsdel for de første 4 år i planperioden.
Senja kommune er i den unike situasjonen at den starter et helt «nytt liv» fra 1. januar 2020. Sammenlignet med de fire selvstendige kommuner Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy skal Senja kommune bygges på ny organisasjonsstruktur, økonomiplan, ny oppgave- og ansvarsfordeling og ny politisk ledelse.
I skrivende stund foreligger kun få erfaringsverdier om konsekvensene disse store organisatoriske og økonomiske omveltningene langsiktig vil få for Senja kommunes daglige utviklings- og driftsarbeid. Med denne bakgrunn legges opp til at utarbeidelsen av den samlete handlingsdelen samt fastsettelse av konkrete tiltak og prioritering av disse først skal startes opp når den nye organisasjonen har begynt sitt virke 1.1.20. Handlingsdel 2020 – 2023 skal være klar til politisk behandling høst/vinter 2020, og denne må også ses i sammenheng med kommunal planstrategi for samme tidsrommet.
Foreslåtte handlinger / tiltak for 2020 er beskrevet i samfunnsdelens s. 22.

Vurdering:

I arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel har deltakelse og medvirkning fra innbyggere, ulike interessegrupper, de fire kommuneorganisasjonene og ikke minst prosjektet Senja 2020 vært svært viktig. Medvirkningsprosessen har vært mer omfattende enn noen gang, og den har skapt stort engasjement og fått mange innbyggere til å delta.

I den videre gjennomføring av kommuneplanens samfunnsdel er det utslagsgivende at det legges vekt på forankring i kommuneorganisasjonen i alle ledd for å sikre at alle ansatte og politisk nivå i Senja kommune har eierskap til samfunnsdelen.
Dette eierskapet og organisasjonens forståelse for kommunestyrets og rådmannens prioriteringer (samt respektive nedprioriteringer), er avgjørende for at vi lyktes med å få fram konkrete, realistiske og framtidsrettete tiltak og at disse blir gjennomført.

DP 8.1 har fullført sine oppgaver i tråd med gitt mandat, og delprosjektet tilrår at Senja kommunestyre vedtar kommuneplanens samfunnsdel for Senja kommune 2020 – 2032.

Rådmannens innstilling:

1. Senja kommunestyret vedtar kommuneplanens samfunnsdel for Senja kommune 2020 – 2032, sist rev. 18.11.2019.
2. Senja kommunestyre ber Rådmannen om å sette i gang planprosesser og utredningsarbeid beskrevet i samfunnsdelen s. 22 under avsnittet «Handlingsdel / tiltak for 2020». Oppgavene skal realiseres innenfor driftsbudsjettet for 2020.
3. Påbegynte arealrelaterte planprosesser fra Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy kommune skal kontinuerlig videre- og sluttføres i 2020; se kommuneplanens amfunnsdel Vedlegg 1.
4. Samfunnsdelen skal tas opp til rullering om 2 år.

Vedtaket er hjemlet i plan- og bygningsloven § 11-15.

28/19

SENJA KOMMUNE - KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL 2020 - 2032

Elin Byberg (H) ba kommunestyret vurdere hennes habilitet. Hun fratrådte saken.
Kommunestyret erklærte henne enstemmig for habil og tiltrådte møtet igjen.

Samtlige 45 repr. tilstede under behandling av saken

Herbjørg Valvåg (SV) fremmet et endringsforslag:

MÅL 3: Et variert og godt fritidstilbud. (s 11 i plandokumentet)

Omformulering av 2. kulepunkt, slik:

- Kulturskoletilbudet organiseres med sterkere tilknytning til det øvrige kulturlivet i kommunen og til skolene. Det skal ha bredde i uttrykksformer og kunne brukes av elever i hele kommunen.

Omformuleringsforslaget fra AP, SV og MDG ble vedtatt med 26 stemmer (mot 19 stemmer)

Innstilling m/omformuleringsforslaget var enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Senja kommunestyret vedtar kommuneplanens samfunnsdel for Senja kommune 2020 – 2032, sist rev. 18.11.2019.
2. Senja kommunestyre ber Rådmannen om å sette i gang planprosesser og utredningsarbeid beskrevet i samfunnsdelen s. 22 under avsnittet «Handlingsdel / tiltak for 2020». Oppgavene skal realiseres innenfor driftsbudsjettet for 2020.
3. Påbegynte arealrelaterte planprosesser fra Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy kommune skal kontinuerlig videre- og sluttføres i 2020; se kommuneplanens amfunnsdel Vedlegg 1.
4. Samfunnsdelen skal tas opp til rullering om 2 år.

Vedtaket er hjemlet i plan- og bygningsloven § 11-15.

MÅL 3: Et variert og godt fritidstilbud. (s 11 i plandokumentet)

Omformulering av 2. kulepunkt, slik:

- Kulturskoletilbudet organiseres med sterkere tilknytning til det øvrige kulturlivet i kommunen og til skolene. Det skal ha bredde i uttrykksformer og kunne brukes av elever i hele kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel Senja kommune 2020 – 2032

Oversikt **merknader / merknadsvurdering** etter høring/utlegging til offentlig ettersyn planprogram, sist rev. 18.11.19

Fellesnemnda vedtak: planforslag - utlegging til offentlig ettersyn og høring:	sak 39/19 den 19.6.19
Kunngjøring / annonsering høring planforslag:	10.07.19
Planforslag høringsperiode:	**10.07. – 30.08.19**

Utsendelsesbrevene er registrert i Lenvik kommune arkiv sak 19/2430.

<u>Planforslaget er sendt til høring til:</u>

- Fylkesmannen i Troms og Finnmark, Troms fylkeskommune, Forum for natur og friluftsliv i Troms, Sametinget, Kystverket i Troms og Finnmark, Fiskeridirektoratet region Nord, NVE, Mattilsynet, Statens vegvesen region Nord, Troms kraft nett as, Direktoratet for mineralforvaltning, Sørreisa kommune, Målselv kommune
- Senja 2020 / Aurora
- Ny organisasjonsledelse Senja kommune: Ny Rådmann, 4 kommunalsjefer, næringssjef, FG ROS, kommunelege, folkehelsekoordinator, Tverrfaglig koordinator, samfunnsplanlegger, virksomhetsleder plan og utvikling, kommunale kontaktpersoner – lokal utvalgene
  (Fra oversendelses e-post: *«… Konkret oppgave- og ansvarsfordeling innenfor kommuneorganisasjonen er enda ikke endelig fastsatt, og høringsbrevet er sendt til et utvalg av relevante ansatte i Senja kommune. Med denne bakgrunn ber Senja 2020 om at meldingen sendes videre til andre relevante ansatte / fagmiljø …»*)
- Postmottak: Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy kommune
- Lenvik grendeutvalgene: Aspelund, Botnhamn, Fjordgård, Gibostad, Grasmyr, Kårvik, Husøy, Kvannåsen, Lysnes, Rossfjord, Russevåg-Vågan-Laksfjord, Trollvik
  (Fra oversendelses e-post: *«… Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy har mange ulike lag og foreninger, og høringsbrevet er sendt til et utvalg av disse. Med denne bakgrunn ber Senja 2020 om at denne meldingen sendes videre til andre relevante parter, lag, osv. …»*)
- Lag/foreninger Tranøy: Bygdelaget - Bellevue, Ny Dag, Samhold, Solkverv, Vardheim, Skadvik, Solli, Vesterfjell; Rødsand Vel; Sázza; Sør-Tranøy pensjonistforening; Tranøy kystlag; Tranøy ungdomsråd; Tranøy eldreråd
  (Fra oversendelses e-post: *«… Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy har mange ulike lag og foreninger, og høringsbrevet er sendt til et utvalg av disse. Med denne bakgrunn ber Senja 2020 om at denne meldingen sendes videre til andre relevante parter, lag, osv. …»)*
- Lag/foreninger Berg: Berg pensjonistforening; Mefjordvær bygdelag; Mefjordvær Ungdoms- og idrettslag; Senja sameforening; Senja turlag (Fra oversendelses e-post: *«… Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy har mange ulike lag og foreninger, og høringsbrevet er sendt til et utvalg av disse. Med denne bakgrunn ber Senja 2020 om at denne meldingen sendes videre til andre relevante parter, lag, osv. …»*)

- Torsken kommune – FSK, Hans Peder Pedersen, Weronica Pedersen, Ledergruppe, Roy Alapnes, ienok@online.no, arludvik@online.no, post@styra.no, Linda Wilsgård, Inge Eide, frank-sf@online.no, aksel@fallsen.no, karbenla@online.no, reidun.flakstad@coop.no, fredd@wilsgard.no, stein.iden@torsken.kirke.no
- Berg kommune – FFO v/ Sverre Abel (også leder i Pensjonistforening), Eldrerådet v/ Jan Hermar Moan, Naturforvaltningsnemda v/ Toralf Iversen, Ungdomsrådet v/ Hege Bekken, Barn og unges representant i plansaker June Esaiassen

Alle innkomne høringsmerknader er registrert i Tranøy kommune sitt arkiv.

Merknadsoversikt, samt vurdering DP 8.1, FG 8.1.2/3

Tektsforklaring:

«Arealdel»:	Innspill/merknad tas opp til konkret vurdering i framtidig revisjon «Arealdel – Senja kommune»
«Planstrategi»:	Innspill/merknad tas opp til vurdering ved utarbeidelse av «Planstrategi 2020 – 2023; Senja kommune»
«Handlingsdel»:	Innspill/merknad tas opp til vurdering ved utarbeidelse av «Handlingsdel 2020 – 2023; Senja kommune»

	Merknadsgiver, dato	**Merknad til planforslag**	**Kommentarer / vurderinger**
1	**Direktoratet for mineralforvaltning** (DFM), 6.9.19	1. Det henvises til tidligere innspill om å følge opp intensjonen vedr. mineralforvaltning med handlingsplaner – ikke tilstrekkelig ivaretatt i samfunnsdelen 2. Samfunnsdel: I forarbeid til rev. arealdel ønskes utarbeidet utviklingsmulighet tilknyttet naturressurser; bl.a. mineraler og behovsrelatert areal- og planreservekartlegging. DMF: dette arbeidet krever kunnskap om kommunens mineralressurser. 3. Samfunnsdel: Fokus på bærekraftig ressursutnyttelse. DFM: Økonomisk og miljømessig bærekraft vedr. miljøressurser er å sikre disse ressursene mot båndlegging før det er foretatt en vurdering av forekomstenes verdi og nytte. Det bør gjøres en egen vurdering rundt kommunens forvaltning av kilder til byggeråstoff inkl. vurdering om transportavstand, mål om å utnytte påbegynt masseuttak maks. før åpning av nye uttak i nærheten. 4. DFM: Det bør i samfunnsdelen legges en handlingsplan for å skaffe oversikt over kommunens mineralressurser, spesielt med tanke på byggeråstoffer. I arealdelen kan mineralressursene synlig gjøres gjennom hensynssone (ikke gjennom regulering til råstoffutvinning). 5. DFM har forståelse for at den nye storkommune må prioritere ressursene i det videre planarbeidet. DFM ønsker likevel å påpeke at kommunen har mye å vinne på å legge til rette for å forvalte sine mineralressurser.	*1. Handlingsdel / planstrategi* *2. Tas til orientering* *3. Handlingsdel / planstrategi* *4. Handlingsdel* *5. Tas til orientering*

2	**Statens vegvesen** (SVV), 5.9.19	1. Planforslaget har god struktur og er lettlest, men kunne ha innholdsfortegnelse. Det framstår også at det har vært en god planprosess med medvirkning. 2. SVV forventer at fokus på bærekraft, klima og miljø kommer til uttrykk i framtidige arealplaner. Det er svært positiv at revisjon av de 4 arealdelene ønskes prioritert. 3. SVV hadde ønsket at Senja kommune har ambisjoner om egen trafikksikkerhetsplan. Samtidig er det positivt at trafikksikkerhet skal inngå som eget tema i forarbeid revisjon arealdel	*1. Tas til orientering* *2. Arealdel / planstrategi* *3. Tas til orientering / planstrategi*
3	**Sametinget**, dat. 23.8.19	1. Sametinget minner om at kommunal planlegging skal sikre naturgrunnlag for samisk kultur, næringsutvikling og samfunnsliv. Sametinget ber om å konkretisere og synliggjøre hvordan kommunen vil sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næring, samfunnsliv (inkl. språk, kulturminner, m.fl.) 2. Sametinget ber kommunen å legge Sametingets planveileder som grunnlag for samfunnsplanen; det henvises til kap. 4 som omhandler prinsipper i planlegging. 3. Sametinget ber kommunen identifisere potensiale, forslag til tiltak eller strategi for å sikre det samiske natur- og kulturgrunnlag i det videre planforslaget (handlingsdel, medvirkning, innhenting kunnskap, m.fl.) 4. Sametinget ber kommunen om å konkretisere hvilke kommunale, regionale og nasjonale målsetninger man skal jobbe mot i planen med tanke på samiske forhold (f.eks. språk, barn og unge, viktige kulturbærer, næring, m.fl.). 5. Sametinget ber kommunen synliggjør hvilke tiltak eller strategier som er aktuelle for å sikre naturgrunnlaget for den tradisjonelle reindriften på Senja.	*1. Handlingsdel / arealdel* *2. Tas til orientering* *3. Handlingsdel / planstrategi* *4. Handlingsdel / planstrategi* *5. Handlingsdel / planstrategi*
4	**Fylkesmannen i Troms og Finnmark,** 28.8.19	1. Struktur plandokument: Utviklingstrekk bør presenteres før kapittelet Fokusområder og mål 2. Samfunnsdelen favner bredden i kommesamfunnet, men dokumentet framstår som lite konkret på enkelte områder; f.eks. folkehelse, klima, samfunnssikkerhet. 3. Kunnskapsgrunnlag: Det framkommer som uklart i hvilken grad dokumentet tar tak i de reelle utfordringene den nye kommunen har og vil få. Under utviklingstrekk beskrives utfordringene, men det er for lite tydelig hva kommunen vil gjøre med utfordringene. Kunnskapsgrunnlaget bør i større grad brukes til prioritering av mål. / tiltak. 4. Overordnete føringer: FM gir innspill til nye / reviderte regionale og statlige føringer, retningslinjer, m.fl.. Gjeldende kommunale føringer, retningslinjer bør tydeligere komme fram. 5. Plansystemet: Samfunnsdelen er veldig overordnet, og det skal utarbeides mulighetsstudier for Senja kommune – med denne bakgrunn bør samfunnsdelen tas opp til rullering så tidlig som mulig i neste valgperiode. 6. Plansystemet: tette koblinger mellom kommuneplaner og temaer/sektorer er avgjørende. Spørsmålet må tas opp i sammenheng med utarbeidelse planstrategi Senja kommune. 7. Planen sier ingenting om gjennomgående perspektiver, f.eks. folkehelse og klimatilpasning.	*1. Tatt til følge* *2. Tas til orientering* *3. Tas til orientering, delvis tatt til etterretning* *4. Tas til orientering / handlingsdel* *5. Tas til orientering / handlingsdel* *6. Tatt til følge* *7. Tas til orientering / planstrategi* *8. Delvis tatt til følge*

		8. Medvirkning: Det virker som om det har vært gode medvirkningsprosesser. Viktig at barnerepresentanten tas med. 9. Økonomi og demografi: Utvikling i folketall og befolkningssammensetning er grunnleggende faktorer som kommunen må ta hensyn ved dimensjonering av tjenestetilbud og prioritering av midler. Demografisk utvikling og den økonomiske handlefriheten bør være utgangspunkt i all kommunal planlegging. Samfunnsdelen bør oppdateres med ferske folketall, og planen sier for lite om kommunens økonomiske situasjon og utfordringene framover. 10. Arealstrategi: Samfunnsdelen viser til en rekke behovs- og mulighetsstudier som skal gjennomføres. Disse studiene vil helt klart kunne danne utgangspunkt for en overordnet arealstrategi som ligger til grunn for revisjon av arealdelen. Under de ulike fokusområdene framkommer det arealstrategier – disse bør framheves i dokumentet. Kommunens arealstrategi bør omfatte areal- og naturforvaltning og her henvises til flere relevante tema; f.eks. boligpolitikk, boligbygging, senter- og sentrumsfunksjoner, utbyggingsstrategi, naturområder, m.fl. 11. Arealregnskap: Samfunnsdelen er et fint tidspunkt til å utarbeide et arealregnskap (f.eks. arealbehov boliger, mål for utbyggingsvolumen, grøntstruktur, overvannshåndtering, m.fl.), som kan legges til grunn for de prioriteringer man gjør i arealdelen. 12. Natur og miljø: Fylkesmannen påpeker viktigheten med bl.a. tydelig besøksstrategi for reiselivet på Senja. Det nevnes flere relevante parameter i denne sammenheng. 13. Klima: Planforslaget legger FNs bærekraftsmål til grunn, som er bra. Men oppfølging av målene blir for lite konkret. Kommuneorganisasjonen må også ta aktivt grep ift. klimaendringene og tilpasse seg. En aktiv oppfølging av hva kommunen skal gjøre må framgå av samfunnsdelen; her henvises til flere relevante tiltak/tema-overskrifter. Det er viktig å ha overordnet fokus på klimautfordringer og -tilpasning i samfunnsdelen, mens dette følges opp og konkretiseres i sektor- og temaplaner. 14. Samfunnssikkerhet: Mange viktige tema innenfor samfunnssikkerhet er tatt med i planen. FM anbefaler at det fastsettes overordnete mål og føringer knyttet til kommunens helhetlige og systematiske samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid. 15. Næring - landbruk: Landbruk er lite omtalt i samfunnsdel. Her listes opp en rekke tall knyttet til landbruk i Senja kommune, f.eks. aktive gårdsbruk, antall melkedyr, storfe, daa jord i drift, m.fl.. dette bidrar til matproduksjon og sysselsetting og pleie kulturlandskap, og temaet bør tydelig komme fram i samfunnsdelen. I regional næringsplan er landbruk ikke nevnt som satsingsområde og landbrukets utfordringer er derfor ikke nærmere beskrevet. Landbruk er en næring i likhet med andre næringer og derfor bør den omtales i samfunnsdelen. 16. Kjerneområdene landbruk skal innarbeides i kommunens samfunns- og arealdel; henvisning til regional plan for landbruk i Troms. 17. Landbruket kan også bidrar med å legge til rette for satsingsområde reiseliv. Og etablering av reiselivstilbud i tilknytning til gårdsbruk gir økt variasjon i tilbudet samtidig som det kan gi økt verdiskapning i landbruket.	*9. Tas til orientering* *10. Tas til orientering / planstrategi / arealdel* *11. Planstrategi / arealdel* *12. Handlingsdel / planstrategi* *13. Handlingsdel / planstrategi* *14. Handlingsdel* *15. Delvis tatt til følge / handlingsdel / arealdel* *16. Arealdel* *17. Handlingsdel / planstrategi*

		18. Inn på tunet (IPT) er tilrettelagte og kvalitetssikrede lærings- og omsorgstjenester på gårdsbruk. Det er gode muligheter for å utvikle gårdsbruket og samtidig gi et godt tjenestetilbud. Senjakommunene har ingen godkjente IPT tilbyderne. 19. Næring - reindrift: Reindrift er ikke nevnt i samfunnsdelen. Også reindrift skaper verdier lokalt, som andre primærnæringer, og begrepet bærekraft omfatter i aller høyeste grad reindriften som næring. FM oppfordrer kommunen om å synliggjør at reindriften er en næring i kommunen. *20.* Universell utforming: Kommunen har framtidige demografiske utfordringer med bl.a. økende andel eldre befolkning, og samfunnsdelen setter gode mål, herunder «*SK skal være et godt sted å leve hele livet».* 21. Måten omgivelsene våre blir utformet på har betydning for opplevelse av likeverd og selvfølelse. I denne sammenheng anbefaler FM at temaet UU løftes opp ytterligere i planen. 22. UU er også et viktig tema når det skal jobbes med bl.a. boligpolitikk.. Her henvises til ulike nyttige § i pbl. 23. Barn og unge: FM er svært positivt til at barn og unge er et eget fokusområde og det påpekes flere positive element. Barneverntjenesten bør nevnes eksplisitt. Innspill fra barn og unge bør følges opp med konkrete temaplaner på området og i handlingsdelen/økonomiplanen. 24. Helse: Det er positivt at folkehelse omtales i flere punkt, men omtalen er ganske generell. Planforslaget sier for lite om helsetilstanden og påvirkningsfaktorene i Senja kommune. Kommunen bør vurdere å konkretisere planforslaget noe når det gjelder mål og strategier for det brede, tverrsektorielle folkehelsearbeidet. 25. FM anbefaler at temaet gode helse- og omsorgstjenester tydeliggjøres mer i samfunnsdelen – det bør lages en helhetlig helse- og omsorgsplan etter at samfunnsdelen er på plass.	*18. Handlingsdel* *19. Handlingsdel / arealdel* *20. Tas til orientering* *21. Handlingsdel / planstrategi* *22. Tas til orientering* *23. Tas til orientering / handlingsdel / planstrategi* *24. Tatt til følge* *25. Planstrategi*
5	**Kystverket,** 30.8.19	1. Kystverket leser samfunnsdelen som en god gjennomarbeidet plan, og den setter fokus på flere viktige tema. 2. Kommunen har fått fram transportfokuset ikke bare på vei, men også på sjø samt knutepunktet mellom land og sjø. Fokus på havnestrukturen i Senja kommune vil være viktig framover. 3. Kystverket minner om ny havne- og farvannsloven som skal tre i kraft 1.1.20.	*1. Tas til orientering* *2. Handlingsdel / planstrategi* *3. Tas til orientering*
6	**Troms fylkeskommune (TFK),** 30.8.19	1. Generelt: Samfunnsdelen er et omfattende dokument og den inneholder mange av de elementene som også TFK finner viktig for den videre nærings- og samfunnsutviklingen i regionen. I oppbygging av dokumentet kan gjerne utviklingstrekkene komme før fokusområdene. Høringsdokumentet er godt gjennomarbeidet, men TFK savner likevel noen tydeligere prioriteringer, samt en sterk kobling mellom folkehelseoversikten og samfunnsdelen. I sum virker det som om samfunnsdelen mangler et klart profil og prioriteringer. 2. Prosess: TFK konstaterer at det er lagt opp til god medvirkning og dialog i prosessen. Det er bra! 3. Arealstrategi: TFK etterspør overordnete prioriteringer knyttet til arealstrategi, samt mer konkrete satsinger: Her nevnes flere eks.; «sikre strandsonen for allmennheten», «Opprette markagrense …»	*1. Tas til orientering / handlingsdel* *2. Tas til orientering* *3. Handlingsdel / planstrategi / arealdel*

		4. Næring: Fokus på framtidsmulighetene innenfor næringsutvikling, både i visjon og undertittel er i tråd med tilnærmingen TFK har til temaet. Dessverre blir dette innledende fokuset noen borte i helheten, da planen tematisk sett er svært omfattende. Samfunnsdelens analysedel er god, men sammenheng mellom analysedel og fokusområder kan styrkes. 5. Næringsutvikling: Senja kommune har en relativ variert næringsstruktur, men der særlig bygdene preges av matproduksjon. Dette er et konkurransefortrinn som bør videre utvikles, men samtidig bør kommunen prioritere tiltak også innenfor andre næringer – særlig utenfor byen. Dette vil bidrar til at nærings- og samfunnsliv er mindre sårbar for konjunkturer. Kommunen anmodes om å vurdere om planen i større grad bør inkluderer en strategi for rekrutering. 6. FNs bærekraftsmål: FNs bærekraftsmålene skal ifølge nasjonale forventninger legges til grunn for den videre samfunnsutviklingen. Fylkeskommune mener at bærekraftbegrepet med fordel kunne vært inkludert på en sterkere måte i strukturen i planen, og helst være relatert til hvilke av de 17 bærekraftsmålene som er mest relevant for Senja kommune. 7. Kulturminner: Senja kommune har et helt unikt kulturlandskap som kan være en positiv faktor både for reiseliv, bolyst og ved utvikling og markedsføring av Senja kommune. 8. Kobling til folkehelseoversikten: Prioriteringene i samfunnsdelen bør svare på de utfordringene som fremkommer av folkehelseoversikten, og koblingene bør være tydelig for leseren. Folkehelse bør løftes opp som et mer gjennomgående fokusområde i planen. Begrepet folkehelse bør synliggjøres og benyttes konsekvent. 9. Friluftsliv: De rike friluftsmulighetene på Senja er blant kommunens fremste fortrinn og er vesentlig for folkehelse, bolyst og næringsutvikling. TFK er positiv til at nærfriluftsliv trekkes fram og at det skal utarbeides plan for bygging/rehabilitering, vedlikehold og drift av idretts- og friluftslivsanlegg og kulturbygg. 10. Reiseliv og besøksforvaltning: TFK viser til nylig avsluttet forprosjekt Bærekraftig besøksforvaltning i Midt Troms, som nå etterfølges av hovedprosjekt. Begrepet bærekraftig besøksforvaltning bør tas i bruk i planen. 11. Samisk: Senja kommune har en samisk befolkning med lange røtter og tradisjoner i området. TFK kan ikke se at det samiske perspektivet er løftet inn i samfunnsdelen. TFK anbefaler at det samiske tas inn som en del av de naturlige premisser som kommunen skal bygge sin identitet og kultur; her nevnes spesielt språket. 12. Bibliotek: Her foreslås 3 punkt rundt «bibliotek» som bør innlemmes under fokusområde et godt sted å leve hele live; bibliotek som arena for kunnskap, læring, møteplass, integreringsarena, lokal kunnskapsaktør, m.fl. Videre gis flere mindre innspill på detaljnivå. 13. Regionale føringer: TFK etterspør en kobling til aktualiteten av de planer og strategier som listes opp under føringer. Her bør det trekkes ut de viktigste føringer.	*4. Delvis tatt til følge* *5. Handlingsdel / planstrategi* *6. Tatt til orientering* *7. Handlingsdel / planstrategi* *8. Delvis tatt til følge* *9. Tas til orientering* *10. Tas til orientering* *11. Delvis tatt til følge / handlingsdel* *12. Handlingsdel* *13. Tas til orientering*

7	**Kristian Hofsøy Strømme**, 4.9.19	1. Store områder i Lenvik kommune ligger i LNF område uten planbestemmelser. Dette fører bl.a. til ekstra kostnader for grunneieren og lengre behandlingstid. Kommunesammenslåing kan gi en gylden mulighet for gjennomgang av bebygde områder i LNF område og unødvendig stor mengde dispensasjoner kan unngås.	*1. Planstrategi / arealdel*
8	**Finnsnes og omegn pensjonistforening, pensjonistforbundet Nord Tranøy,** 26.8.19	1. 6 forskjellige pensjonistforeninger var invitert til møte men kun Finnsnes og omegn pensjonistforening, pensjonistforbundet Nord Tranøy stilte den 26.8.19. 2. Prognosen viser en betydelig økning i antall eldre over 67 år, og planen berører/omhandler i meget liten grad denne delen av befolkningen – imens barn og unge vies stor oppmerksomhet. Planen skal gjelde fom. 1.1.20 uten at det tas nevneverdig hensyn til at kommunen allerede nå har en aldrende befolkning. 3. Det nærmeste planen kommer temaet eldre er avsnittet om folkehelse og livskvalitet. I samme avsnitt framkommer hvor viktig det er at alle innbyggerne er verdsatt, og at politikerne «krever strategier og valg som gjør at alle befolkningsgrupper får et verdig og meningsfylt liv der alle innbyggerne opplever trygghet, mestrer hverdagen og har flere aktive leveår med god helse.» Men eldre nevnes ikke spesifikt, og foreningene savner at gruppen eldre blir mer synliggjort i samfunnsdelen. 4. Gruppen eldre har mange ressurser kommunen kan nyte godt av – de fleste av de eldre er ikke en byrde, men en ressurs. 5. Foreningene ønsker at Senja kommune ikke bare skal være barnas kommune, men også de eldres kommune – gruppene er nært knyttet sammen. 6. Det konstateres at eldrerådet som organ ikke har vært involvert i prosessen, og dette er en forklaring hvorfor planen halter på dette punktet. 7. Det anses som mest hensiktsmessig at det nye eldrerådet for Senja kommune får saken til behandling så snart dette rådet kommer på plass. I mellomtiden kan alle de 6 pensjonistforeningene bli bedt om å jobbe med saken.	*1. Tas til orientering* *2. Tas til orientering* *3. Delvis tatt til følge* *4. Tatt til følge* *5. Tas til orientering / handlingsdel* *6. Tas til orientering* *7. Tatt til følge*
9	**Lenvik kommune v/ personal og utvikling,** 22.8.19	1. Generelt: Det er omfattende å ha 5 fokusområder. Det er helt sentralt å klare å prioritere alle disse, også når det kommer til økonomi og finansiering av tiltak. 2. Handlingsdel og økonomiplan/budsjett må ha tett kobling – ideelt sett kunne det være samme dokument. 3. Mer hensiktsmessig i første del av planen å ta for seg de overordnete føringer og deretter spisser budskapet ned til hva som gjelder konkret Senja kommune. 4. Folkehelse bør tas mer med inn i fokusområdene. 5. Det savnes et satsingsområde «Byutvikling på Finnsnes» - utvikling av Finnsnes som sterkt regionsenter. 6. Planen bør vise hvordan vi ønsker å satse på det frivillige arbeidet videre. 7. Satsing på regionalt samarbeid og aktiv boligpolitikk bør tydeliggjøres mer. 8. Planen omhandler kun kommuneplanen – hva skjedde med planstrategien?	*1. Handlingsdel* *2. Handlingsdel* *3. Tas til orientering* *4. Tas til orientering* *5. Delvis tatt til følge* *6. Handlingsdel* *7. Handlingsdel / planstrategi* *8. Planstrategi*

		9. Videre gis flere nyttige tips ift. planens layout, dokumentstrukturering og helt konkrete spørsmål/forslag knyttet til enkelte formuleringer under de ulike målsetninger (for detaljert opplisting henvises til høringsbrevet).	*9. Tas til orientering / delvis tatt til følge*
10	**Avd. Kultur og idrett,**	1. Avdelingen framsetter flere konkrete forslag til omformulering / supplering ift. avsnittene om kultur og identitet, og til ulike mål under hvert fokusområde.	*1. Tas til orientering / handlingsdel*
11	**SV,** 6.9.19	1. Kultur og identitet: Kulturkraft Senja bør kontaktes. I samarbeid med dem utformes det en bedre og mer dekkende tekst for å vise premisser for videre planlegging og arbeid i kunst- og kulturfeltet i Senja kommune. Begrepene «kultur» og «identitet» bør skilles. 2. Bærekraft: Her foreslås en omformulering / presisering av begrepsbeskrivelsen «bærekraft» på s. 5 i samfunnsdelen. 3. I det følgende gis konkrete innspill / endringsforslag knyttet til enkelte fokusområde/mål. 4. Det fremheves flere møter med ungdom der ønske om og behov for et regionalt Ungdommens hus kom fram. 5. Sv støtter innspillet som kom fra pensjonistforeningene og det bes om at eldre nevnes spesifikk i fokusområdene/mål. Videre foreslås som mål et aktivitets- og servicesenter for eldre i Senja kommune, lokalisert på Finnsnes og etablering av en helsestasjon for eldre, også med desentralisert tilbud for hjemmeboende eldre. 6. Teksten under utviklingstrekk bør strammes opp ved språkvask og noen påstander i teksten bør dokumenteres.	*1. Handlingsdel* *2. Tas til orientering* *3. Tas til orientering / handlingsdel* *4. Handlingsdel* *5. Delvis tatt til følge* *6. Tas til orientering*
12	**Senjamållaget,** 6.7.19	1. Det stilles spørsmål rundt høringsfristen (oppleves som for kort). 2. Kommunens informasjonspolitikk må være åpen og tilgjengelig, inkl. budsjett, regnskap, midler/pengetransaksjoner 3. Det forventes et opplyst folkestyre i den nye kommunen. Kommunestyret er det høyeste organ i kommunen, og representanter der har sitt mandat fra velgerne, ikke fra partiet. 4. Brukt begrep «identitet» er ikke god nok definert i planen. Her påpekes at det sterkeste identitetsmerke er språket. I det videre beskrives Senja som et område med et mer enn 1000-årig politisk og adm. fellesskap. Videre foreslås at det bør skilles mellom «Nye Senja» og «Gamle Senja». 5. Senjamållaget viser til utbredelsen av «Senjamålel». Det viktigste identitetsmerket – språket – omtales ikke i samfunnsdelen.	*1. Tas til orientering* *2. Tas til orientering* *3. Tas til orientering* *4. Tas til orientering* *5. Tas til orientering*
13	**Kulturkraft Senja,** 6.9.19	1. Planen sier for lite om den store verdien kultur i seg selv har. Det trenges et større mangfold av kulturuttrykk både innenfor frivillighetskulturen, innenfor det profesjonelle kunst- og kulturlivet og den offentlige kulturinnsatsen i alle deler av Senja kommune. Dette mangfoldet og samarbeid imellom skaper utvikling i lokal- og bysamfunn og dermed vekst og nye arbeidsplasser. 2. Kulturlivet trenger bedre vilkår og rammer. 3. Senja kulturråd vil være i gang senhøst og der bes om en sekretærfunksjon med en 25% stillingsressurs.	*1. Handlingsdel / planstrategi* *2. Handlingsdel* *3. Tas til orientering*

		4. Senja distriktskulturteam / Senja kulturskole bør styrkes for barn og unge i alle skolekretser, og kulturteamet må støtte, stimulere, utvikle og løfte det frivillige kulturlivet i hele kommunen. Det bes om 4 nye stillingsressurser i 2020. 5. Samfunns-, bygde- og grendehus, skolelokaler og musikkbinger er i mange bygder i bruk til kulturformål. Disse bør utvikles til små scener og verksteder for ulike kulturuttrykk. I bysamfunnet Finnsnes er det tilgang på slike rom, men kulturhuset renger produksjonslokaler med scene. 6. Kulturkraft foreslår prosjekt «Kulturvekst i lokalmiljø i Senja kommune» med fokus på behov, tilbud, arena og kompetanse fordi det finnes for lite kunnskap om kulturbehov og kulturtilbud. 7. Det trenges et permanent visningsrom på Finnsnes for visuell kunst i regionen Midt-Troms.	*4. Tas til orientering* *5. Handlingsdel* *6. Handlingsdel* *7. Handlingsdel*
14	**Grasmyr Grendeutvalg, v/** Roy Helge Nesshaug	1. For at barn og unge kan delta i samfunnet på en god måte, må ferdselsårene som gang- og sykkelveier få høy prioritet, også med tanke på folkehelse. 2. Bolyst bør få høyest prioritet når folk vil etablere seg og investere i kommunen. Bolyst kommer når mennesker kan etablere seg der de ønsker. 3. De nye lokal utvalgenes saker må bli tillagt større vekt enn nåværende grendeutvalg. Dette gir de engasjerte i lokalsamfunnet et bedre utgangspunkt for å drives i rollen som «ildsjel», og lokalmiljøet blir bedre ivaretatt.	*1. Handlingsdel / planstrategi* *2. Tas til orientering* *3. Tas til orientering*